

MAGYAR L

HUNGARIA
Extern

T. Dunaposta

BUDAPEST
Postafiók 151.

Igazgató és felelőszerkesztő:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLO NYOMDA R-T**
Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938

Főmunkatárs: **dr Gyárfás Elemér**

Minisztertanácsot tartott a kormány

Megállapították a szegénysorsu katonai behívottak hozzátartozóinak fizetendő segély összegét

Bucurestiből jelenti a rádió: A kormány pénteken délután 12 órakor *Tătarescu* elnöklétével minisztertanácsot tartott. A minisztertanács, amely a román nép érzelmeinek kifejezője, elhatározta, hogy magáévá teszi azt a törvényjavaslatot, amely egy, a törökországi földrengések által elpusztított falu felépítését célozza. Ezután az április 1-én életbelépő illetményekről tárgyalt a minisztertanács és kiterjedt a szegénysorsu katonai behívottak családjai segélyezésének kérdésére is. A bucaresti katonai behívottak családjai havi 600, a törvényhatósági joggal felruházott városok behívottjainak családjai 500, a megyeszékhelyekbeli családok 450, a rendezett tanácsú városokban lakó családok 400 lei, községekben lakó családok pedig 200 lei segélyt kapnak.

A minisztertanács délután fél 3 órakor ért véget.

Gafencu külügyminiszter beszéde a képviselőházban

Bucurestiből jelenti: A képviselőház pénteki ülése délután fél 6 órakor kezdődött meg. Az ülést *Voicu Nitescu* alelnök nyitotta meg. A miniszteri padosorokban *Gafencu* külügyminiszter, *Istrate Micescu* igazságügyminiszter, *Ralea Mihai* munkaügyi miniszter ültek.

Ralea munkaügyi miniszter az ülés megnyitása után azonnal szólásra emelkedett és kérte, hogy halasszák el szerdára a céhek elismeréséről szóló törvényjavaslat tárgyalását. A képviselőház hozzájárult a miniszter kérésének teljesítéséhez.

Az elnök ezután bejelenti, hogy a napirend első pontján az a törvényjavaslat szerepel, amely a földrengés-sújtotta Anatóliában egy török falu építéséről intézkedik.

Elsőnek *Gafencu* külügyminiszter szólott hozzá a javaslatához és hangsúlyozta, hogy a kormány nevében támogatja azt a szép tervet, hogy a megpróbáltatásokon átesett Törökországban, amely a borzalmas méretű és pusztító erejű anatóliai földrengéssel érte a török népet, egy falut építsen a fedél nélkül maradt lakosok számára.

— Török földön kell élő valósággá lennie

a rokonszeny és baráti érzésnek, mellyel a török nép iránt viseltetünk, — mondotta a külügyminiszter.

A javaslatot, több hozzászólás után, amelyek hasonló szellemben hangzódtak el, a pénzügyi bizottság elé utalták, majd felfüggesztették az ülést.

A pénzügyi bizottság teljes egészében jóváhagyta a javaslatot, amelyet az ülés újból való megnyitása után, a képviselőház tagjai egyhangulag megszavaztak.

Voicu Nitescu elnök megható beszédben adott kifejezést afölötti örömeinek, hogy a román nép képviselői egyhangulag szavazták meg a javaslatot, ezzel is bizonyították, adva annak, hogy a román nép együttérző a földrengés következtében hajlék nélkül maradt török néppel.

A szenátus megkezdte a telepítési törvényjavaslat általános vitáját

Az igazságügyminiszter benyújtotta az országos orvostestület megszervezéséről szóló törvényjavaslatot

Bucurestiből jelenti a rádió: A szenátus csütörtökön kezdte meg a telepítési törvény általános vitáját, *Andrei Cortescu*, az első szónok a romániai földkiszáradás és a telepítések történetéről beszélt. Hangsúlyozta annak a viszonyoknak fontosságát, ami a termő terület és egy ország mezőgazdasági lakosságának sűrűsége között van, majd a nagy- és kisbirtokok arányát. *Hortolomei* egészségügyi miniszter benyújtotta az országos orvostestület megszervezéséről szóló törvényjavaslatot és azután folytatták a telepítési vitát. *Braescu* szenátor arra hívta fel a figyelmet, hogy a telepítéseknek fő-

képpen a határmenti megyékben kell történniük és elsőrendű célja az legyen, hogy növelje a nemzeti együttműködés erejét. Kifogásolta, hogy a törvény ötödik cikkelye a telepítéseknek a papokat, tanítókat és jegyzőket előnyben részesíti, míg a közséztisztviselőket nem említi. *Hossu* püspök vitába szállt a szónokkal s hangsúlyozta, hogy a papok, tanítók és jegyzők erősítik meg a határon azt a lelki védőövetet, amely teljessé teszi az ország acél- és betonvédelmét. Végül *Braescu* bejelentette, hogy megszavazza a javaslatot, kéri azonban, hogy módosító indítványait vegyék figyelembe.

Roosevelt elnök nyilatkozott a Welles államtitkár európai útja eredményéről

Welles nem vitt magával békejavaslatokat. Az általa teljesített megbízás azonban sok vonatkozásban hozzájárul a nemzetközi megértés és barátság kifejezéséhez

Washingtonból jelenti: (Rádió Bucuresti.) *Roosevelt* elnök, *Hull* külügyminiszter és *Sumner Welles* külügyi államtitkár pénteki tanácskozása egy óra és tíz percig tartott. *Hull* és *Welles* a Fehérházból távozva, minden nyilatkozatot megtartott. *Roosevelt* az újságírókat tájékoztatta *Welles*

utjáról. Kijelentette, hogy a külügyi államtitkár befejezte megbízatását, amellyel Európába küldték és erre vonatkozó beszámolóját átadta az elnöknek.

— Mint elutazásakor is mondotta, — folytatta *Roosevelt*, — *Sumner Welles* azért küldtük Európába, hogy értesüléseket szerezzen a jelenlegi helyzetről. Nem hatalmaztuk fel és nem is vállalt a kormány nevében semmiféle kötelezettséget. Nem is tett semmi javaslatot, nem is kapott és nem is hozott magával békejavaslatot sem. Azok az értesülések, amelyeket európai körutja során szerzett, nagyértékűek a kormánynak a külügyi kapcsolatok terén való általános magatartása szempontjából. Az értesüléseket kormánynk bizalmas természetűeknek tekinti. Azt hiszem, *Welles* megbízatása sok vonatkozásban hozzájárul a nemzetközi megértés és baráti kapcsolatok kifejezéséhez. Bár Európa tartós és igazságos békéjének helyreállítására csak igen csökkent lehetőségek állnak fent, a kapott értesülések akkor lesznek majd nagyértékűek, amikor elérkezik az idő a béke megkötésére.

Roosevelt végül halálját fejezte ki az államtitkár iránt, hogy kényes megbízatását oly rendkívüli ügyességgel és megértéssel töltötte be.

Zászlót bontott az új kínai nemzeti kormány

Csang-Kai-Sek kormánya tiltakozott az új kormány ellen

Tokióból jelenti: A Domei iroda jelentése szerint a *Vang-Csing-Vei* elnöklété alatt az elmúlt napokban tartott tanácskozásán elhatározták, hogy az új kínai központi kormányt a kínai köztársaság nemzeti kormányának nevezik el. Székhelye Nanking. Zászlója: kék égen fehér nap. Ugyanezt nemzeti jelvényként is használják. Az új kormány szombaton lép hivatalába. *Vang-Csing-Vei* mint a kormány elnöke, felhatalmazást kap arra, hogy el-

járjon a kínai-japán viszályal kapcsolatos kérdésekben. Az új kormány célja végetvetni a háborúnak.

A csungkingi kínai kormány — *Csang-Kai-Sek* kormánya — nyilatkozatot tett közzé, melyben azt mondja, hogy a nankingi kormány Japán politikai eszköze és nem egyéb, mint előkészítés a végleges japán megszállásra. *Vang-Csing-Vei* — ugymond — már rég kizárták a kínai közösségből.

Az angol-francia legfőbb haditanács határozataitól nagy fordulót várnak Párizsban

A közzétett szöveg meglepetést keltett a beavatott körökben is

Párizsból jelentik (A Timpul közlése): A haditanács legutóbbi londoni ülése mély hatást keltett a párizsi diplomáciai és politikai körökben. Ugyan előre látták, hogy az új francia kormány első szereplése a legfőbb haditanács ülésének különös jelentőségét fog adni. Azonban a határozatokról közzétett szöveg még meglepetést okozott a beavatottak között is. Különösen két lényeges pontját emelik ki a közleménynek.

Egyik az ünnepélyes kötelezettségvállalás, hogy fegyverszünetről vagy békéről csak kölcsönös megegyezéssel tárgyalnak. A világháború idején is volt hasonló megállapodás, de akkor nem volt a jövő béke irányelvei felől is megszabás. Most külön előírták, hogy „a biztonság hatályos és tartós biztosítása” árán lehet csak békekötés.

A másik pont, amire különösen ráirányul a politikai körök figyelme, hogy a londoni határozat a háború utáni időkre is biztosítja Anglia és Franciaország együttműködését. Ez az együttműködés nem szorítkozik csupán a gazdasági helyreállításra, hanem arra is, hogy minden nép számára biztosítsa a békét és szabadságot.

Új hadüzenet Németországnak

Stockholmból jelentik (Bucuresti lapok Rador-közlése): Az angol-francia haditanács kiadott jelszava, hogy fokozzák a háborús tevékenységet s egységes blokkot alkotnak úgy a jelenben, mint a jövőben. — a svéd közvéleményben feltűnést keltett és azt a nap legnagyobb eseményének ítélik. A *Stockholm Tidningen* című lap írja, hogy Reynaud rádióbeszéde valóságos hadüzenet Németország ellen. Az angol-francia elhatározást úgy fogják föl Svédországban, mint valamely erőlyes tevékenység kezdetét, ami Európának úgy északi, mint déli felében megindul. Közvetlen küszöbön állónak látják, hogy angol részről mihamarabb megkezdődnek azok a műveletek, melyekkel megakadályozni akarják a svédországi ásvány és vas kivitelét.

Olasz felfogás szerint nagyarányú diplomáciai tevékenység kezdődik a Balkánon, s francia-angol közlekedés lesz Oroszország és Olaszország fleé

Rómából jelentik: (Rádió Bucuresti.) Az olasz fővárosban nagy figyelmet keltett az angol-francia legfelsőbb haditanács legutóbbi határozata. A Tribuna szerint az angol-francia haditanács minden bizonnyal nagyarányú diplomáciai tevékenységet határozott el a Balkán irányában. A Lavoro Fascista szerint a haditanács értelmében Franciaország hajlandó követni Angliát az Oroszországgal való közlekedés útján, míg London hajlandó osztani Franciaországgal az Olaszországhoz való közlekedés terén.

Ülésezik a szovjet főtanács — Surics orosz nagykövet elutazott Párizsból

Moszkvából jelentik: (Bucuresti lapok Rador-közlése.) Pénteken délután a Kremlben összeült a szovjet főtanács. A megnyitó ülésen Stalin nem volt jelen.

Párizsból jelentik: Surics, párizsi szovjet nagykövet a Simplon expresszrel péntek este 8 órakor Moszkvába utazott.

Az angolok nem bocsátották szabadon a letartóztatott orosz gőzösöket

Londonból jelentik: (Rádió Bucuresti.) Illetékes helyen megcáfollják a Selenga nevű szovjet kereskedelmi gőzös szabadonbocsátásának híreit.

Angol részről a feltartóztatott két orosz gőzöst Hongkongban a francia ellenőrző hatóságoknak adták át és azok megkezdtek a rakomány felülvizsgálását. Angol felhivatolós közlés szerint mindkét tehergőzös alaposan gyanúsítható azaz, hogy fémrakományát Vladivosztkon át Németországba akarta továbbítani.

Angol és német jelentések az Északi Tengeren péntek este lefolyt repülő támadásokról

Londonból jelentik (Radio Bucuresti): Az angol tengernagyi hivatal jelenti, hogy német repülőgépek péntek este az Északi-tengeren ismét támadást intéztek kereskedelmi hajók ellen. A német repülőgépek először csak két bombát dobtak le. Ezek kárt nem okoztak, mert a tengerbe hulltak. Egy másik támadás alkalmával a német gépeket visszaszorították. Egy másik angol jelentés közli, hogy az Anglia keleti partjai mentén kereskedelmi hajók ellen indított német légi támadásnál angol vadász repülőgépek is beavatkoztak.

Berlinből jelentik A Német Távirati Iroda jelenti: Pénteken német repülőgépek igen rossz időjárási viszonyok között végeztek felderítő repüléseket az Északi-tengeren. Az esti órákban észrevettek egy hajókaravánt s a parti ágyuk és hajóágyuk erős tüzeben megtá-

Temetéseket csakis régi közismert helybeli szakembernél rendeljen. Legszebb, legátszebb és legpontosabb kegyeletteljes temetéseket legolcsóbban az

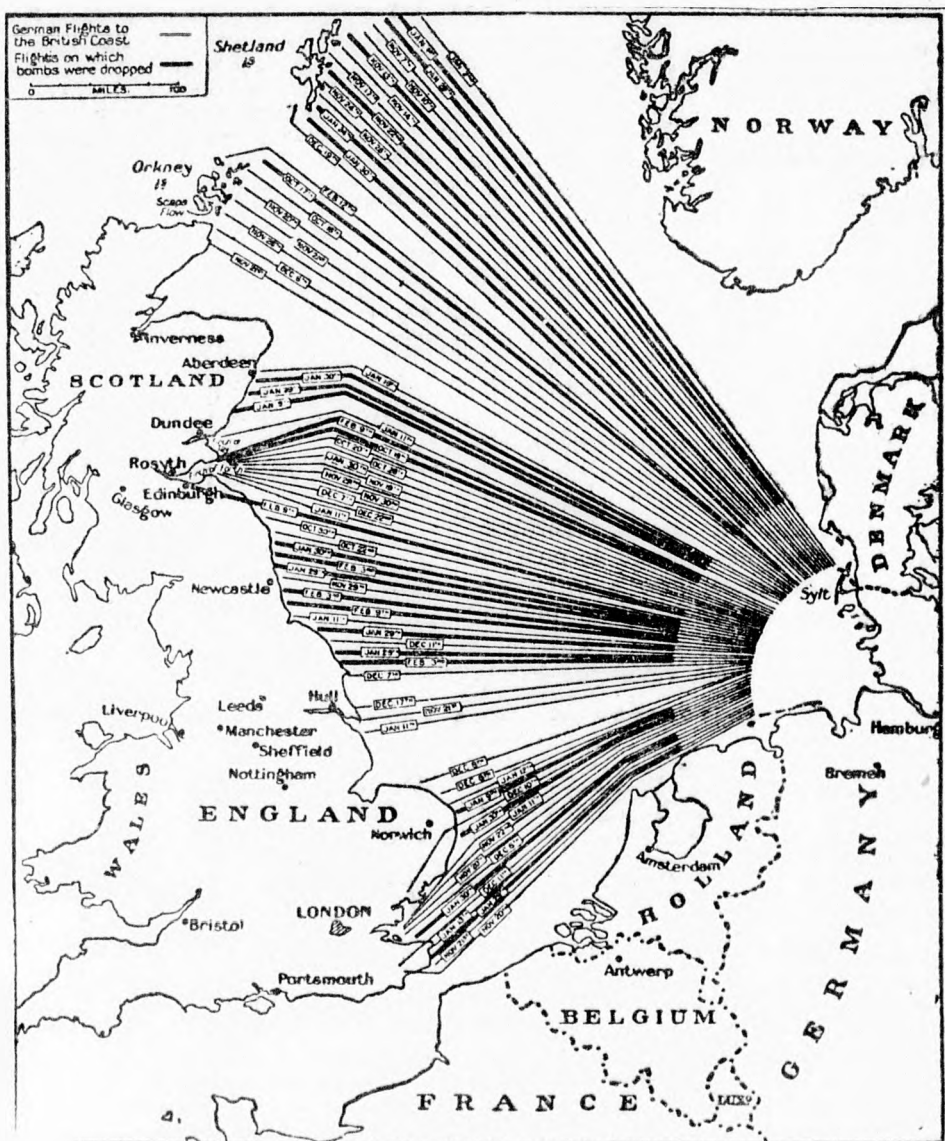
Erdélyi Sándor „Concordia”

vállalata végzi. Minden mellékköltséget előleg nélkül eljár és kifizet és semmi pótdíjat nem számít. Temetési költség részletekben fizethető. Felszerelése és áruja izléses, finom és uri. Olajos papírból ragasztott koporsót, deszka géniust nem tart.

madták a hajókat. Az angol karavánt kísérő cirkáló több bombatalálat érte. Egy kereskedelmi hajó elsüllyedt. Néhány bombatámadás hatásosságát az időjárási viszonyok miatt nem lehetett megfigyelni. Két repülőgép hiányzik.

A lengyel külügyminiszterium varsói épületében talált okmányokból újabb fehér könyvet ad ki a német kormány

Berlinből jelentik: A német külügyi hivatal pénteken újabb Fehér Könyvet adott ki. Ez a könyv eredeti lengyel hivatalos okmányokat tartalmaz, amelyeket Varsóban, a lengyel külügyminisztériumban találtak Varsó megszállása után. Az iratokat most vizsgálják át és folytatólagosan közzéteszik az értékesebbeket. Ezek az iratok új fényt vetnek az egész politikai fejlődésre, mely a háborúhoz vezetett.

A világszerte elterjedt nagy angol lap, az „Evening Standard” közölte ezt a térképet: amelyen a német légitámadások pontosan dátumszerűen vannak feltüntetve.

* Éveken át székszorulásban szenvedő egyének gyakran meglepő rövid idő alatt rendbejönnek, ha reggelenként felkeléskor és esetleg este lefekvés előtt is egy-egy félpohár természetes „Ferenc József” keserűvizet isznak. Kérdezze meg orvosát.

Teleki Pál magyar miniszterelnök Triesztbe érkezett

Még pár napig Olaszországban marad. Az angol politikai körök is elismeréssel szólnak a magyar államférfi békemunkáiról

Budapestről jelentik: Az Ujság jelentése szerint Teleki magyar miniszterelnök, aki esütörtök este elutazott Romából, pénteken Triesztbe érkezett. A miniszterelnök még rövid időt Olaszországban szándékszik tölteni, így hazatérésének időpontja még nem bizonyos. Lehetséges, hogy csak vasárnap, vagy hétfőn érkezik vissza Budapestre. Londoni jelentés szerint angol politikai körökben megállapítják, hogy Teleki Romában nagyszabású diplomáciai munkát végzett és azzal méltán kivívta mindkét hadviselő fél elismerését. Ezt a feltűnésteltető véleményt angol hivatalos körökben a következőkkel magyarázzák: — Délkelet-Európában nemcsak Németország óhajtja a békét, hanem a nyugati szövetségesek is. Párizs és London sohasem akart mást, minthogy a kisebb nemzetek is békében éljenek és szabadon kereskedhessenek azzal, akivel akarnak. London úgy látja, hogy Délkelet-Európát jelenleg nem fenyegeti veszély és helyzete nem nevezhető kedvezőtlennek.

NÉMET FELFOGÁS A BALKÁNI BÉKE MEGÓVÁSÁRÓL

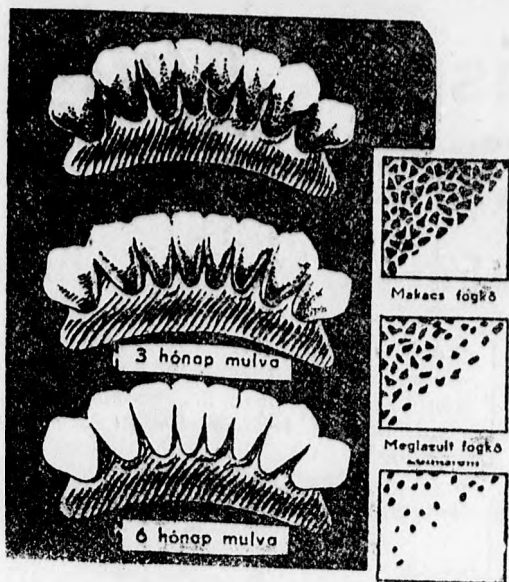
Berlinből jelentik: Német politikai körök véleménye szerint Teleki és Mussolini megbeszélésének eredménye, nevezetesen a béke fenntartása a Balkánon megfelel annak a célnak, amit Németország tart szem előtt Európának ebben a részében. Magyarország és Olaszország, ez a két közvetlenül érdekelt nemzet elhatározta, hogy a dunai és balkáni térszen közösen jár el a béke megóvásának érdekében. Reynaudnak a Németország balkáni politikáját érintő gyanúsításaira rácafol a németeknek, magyaroknak és olaszoknak egyöntetű magatartása, — állapítják meg Berlinben.

Vörös eső hullott Firenzében

Az elektromos légköri zavarok megbénították a hajóközlekedést a Fekete-tengeren

Milánóból jelentik: (Curentul.) Firenzében szokatlan természetű jelenséget észleltek. Vörös homokosó zudul a városra, vékony réteggel vonva be a fákat, utcákat és épületeket. A homokot a légáramlás sodorta ide távoli pusztákról. Hasonló jelenséget észleltek Sienában is. A Fonza parkban a vihar jelentős károkat okozott. Sok fát gyökerestől kitépett a földből. Egy templom harangját a földre sodorta a vihar.

Hirt adtunk arról a heves elektro-magnetikus viharról, mely vasárnap és hétfőn Európa több országában, így: Angliában, Norvégiában, Dániában, Magyarországon, stb. vonult végig. Mint a Curentul jelenti, vasárnap este, amikor az elektromos zavarok kezdődtek, mindazok a gőzösök, amelyek a Fekete tenger délnyugati partjai közelében és Anatólia körül hajóztak, ahol a tornádó erősebb volt, megakadtak utjukban, mert a készülékek, amelyek a hajók egymásközötti és a partokkal való összeköttetést biztosították, — nem működtek. A hajók földszintén szolgálatot teljesítő rádió technikusok mitsem tudtak a légköri jelenségről, úgy hogy bizonyosra vették, hogy az elektro-magnetikus készülékek megsérültek és helyrehozataluk nagy költségeket emésztene föl. Hasonlóképpen fölmondták a szolgálatot az irányítók is, úgy hogy a gőzösök eltévesztették ut irányukat és céltalanul bolyongtak a tengeren. Mintegy tíz kistonnatartalmu hajó, amely nem volt rádió telegraf-készülékkel felszerelve, teljesen tájékozatlanul bolyongott a tengeren, mert az irányítók nemcsak hogy a helyes utat nem mutatták, de egyenesen táves irányba terelték a hajókat. A Constantinában pénteken befutott legmodernebb gőzcsónok is szenvedtek az elektro-magnetikus vihar következtében, amely arra kényszerítette őket, hogy útraon át bolyongjanak cél és irány nélkül a nyílt tengeren.

Ezért oly egyedülálló a KALODONT

Kalodont nemcsak széppé és fehérre varázsolja a fogakat — hanem rövid időn belül fogkömentessé is — és ezen mulik minden!

Mert Kalodont sulfurizin oleat-ot tartalmaz, mely azokat a szerves alkotórészeket oldja, melyek a fogkővet összetartják. A fogkő szétmálik és a tisztításnál fokozatosan eltűnik. Kalodont-nak ez az egyedülálló hatása tartja meg fogait erősnek és egészségesnek.

KALODONT fogkö ellen

A nagyvezérkar 19. számú közleménye

Hol kell benyújtani a rekvirálás alól való mentesítési kérvényeket?

Bucurestiből jelenti a rádió: A nagyvezérkar kiadta 19. számú közleményét, mely a következőket tartalmazza:

„A rekvirálás alá kerülő javak tulajdonosainak tudomására hozzuk a következőket:

1. Az állatok, szekerek, hámos és kerékpárok rekvirálás alól mentességére vonatkozó kéréseket az illetékes hadkiegészítő parancsnokságokhoz kell benyújtani, amely azokat az új rekvirálási törvény s az érvényben levő rendeletek alapján intézi el.

2. A gépi járművek mentesítése iránti kéréseket az illetékes területi parancsnoksághoz kell benyújtani, amely azokat az új törvény s a nagyvezérkar rendeletei alapján intézi el.

3. A rekvirált tárgyak visszaszolgáltatása iránti kéréseket azokhoz az egységekhez kell benyújtani, amelynél a tárgy található. Ezek a lehetőség szerint s az érvényben levő rendeletek alapján elintézik a kéréseket s az eredményt közlik az érdekeltekkel.

4. A fentebbi jellegű s 1940. április 1. után a nagyvezérkarhoz beérkezett kéréseket minden további nélkül félreveszik s nem válaszolnak azokra.”

Vasárnap ünnepélyes külsőségek között nyitják meg a román-jugoszláv kereskedelmi kamarát

Andres jugoszláv kereskedelmi miniszter és kísérete megérkezett Bucurestibe

Bucurestiből jelenti a rádió: Szombaton reggel 9 órakor megérkezett Bucurestibe Ivan Andres jugoszláv kereskedelmi és gazdasági miniszter Belgrád főpolgármesterének és a jugoszláv gazdasági élet számos vezető egyéniségének kíséretében. Az északi pályaudvaron a vendégeket Christu külkereskedelmi miniszter, Dombrowski tábornok, Bucuresti főpolgármestere, Francovici körzeti polgármester és a hatóságok, valamint a Bucuresti gazdasági élet előkelőségei fogadták. Christu miniszter üdvözlőbeszédére Ivan Andres válaszolt és köszönetét fejezte ki a meleg fogadtatásért.

Ivan Andres jugoszláv ipari és kereskedelmi miniszter szombat délután öt órakor a jugoszláv követségi palota nagyszalonjában fogadta a Bucurestii sajtó képviselőit.

GIURESCU MINISZTER POKHÁRKÖSZÖNTŐJE.

Mint már hirt adtunk róla, péntek délelőtt Bucurestibe érkezett a jugoszláv újságírók egy csoportja, akik a román-jugoszláv Kereskedelmi Kamara ünnepélyes megnyitáson vesznek részt. Constantin Giurescu propagandaügyi miniszter délben

egy órakor bankettet adott a jugoszláv vendégek tiszteletére és pohárköszöntőjében Románia békeszándékát hangoztatta. Hangsúlyozta, hogy ez a békeszándék természetesen úgy értendő, hogy minden körülmények között megvédik és biztosítják az ország függetlenségét és területi csorbitatlanságát. Önöknél — mondotta a miniszter — hasonlóképpen békés szándék nyilvánul meg. Hasonlóak törekvéseink, amit bizonyítanak a két hét eltelte előtt Belgrádban a román-jugoszláv Kereskedelmi Kamara felállítására, amire nálunk vasárnap kerül sor. Beszéde végén Giurescu miniszter Péter jugoszláv királyra, Pál régenshercegre és jugoszláv boldogulására és előrejutására ültette poharát.

A jugoszláv laptudósítók nevében Jurics a Vreme szerkesztője válaszolt, aki hangoztatta a jugoszláv nép békés szándékát és baráti vonatkozásait a román nép iránt és azt a törekvést, amely mindkét ország közvéleményét áthatja a Balkán béke megóvása érdekében. II. Károly király Öfel-sége egészségére és Románia fejlődésére ültette poharát.

Amikor jó Püspök Atyánk még köztünk volt...

Kisdiákok, kispapok emlékezése Mailáth püspökre

Több mint tíz évvel ezelőtt történt: a szép háromszéki medencére gyönyörű tavasz! nap virradt. Március volt. Bár reggelente még hideg volt a „Nemere“ és a „Nagysándor“ havas csúcsairól fujdogáló szél, mégis a kelő nap tavaszias meleggel árasztotta el a Kézdi-járást. A tavaszi tiszta kék égen egy felhő sem mutatkozott: szép nap derült az ősi székelly városkára: Kézdivásárhelyre. Utcait kora hajnalban felseperték: nagy vendég érkezett, aki megérdemli, hogy tiszta úton járjon! — mondogatták a polgárok.

Az ősi minorita rendház internátusában is pezsgő élet nyüzsg. Mindenki frissebben ugrik ki ágyából a reggeli csemetyű szóra — mint máskor. Seholy álmos szem, seholy lusta nyújtózkodás: mindenki mint a gumilabda, úgy perdül ki az ágyból s egy-kettő neki fog az öltözködésnek. Hogyne volna ez így, amikor ma nagy napra ébredt tanár és diák, alsós és felsős, katolikus és nem katolikus egyaránt: „itt van „a mi Püspök Urunk!“ Még az este megérkezett. Voltak akik a lázas várásban nem is tudták lefekvés után mindjárt elaludni — ezek hallották amikor autója túlkölt és megállott a szemnarium előtt. Alig aludtak el, arra ébredtek, hogy szobalámpák tompított fényében valaki járkal közöttük: inkább csak a sajátos reverendasuhogás hallatszott a csendes hálószobában, hol a fáradt diákok pihentek ki a nap hancúrozásainak, meg komoly silenciumainak járadalmait.

„Bétakargatta Lőrinc Antit...“

„Ő volt, Becsület szavamra: a Kezgyelmes Ur volt! — jól láttam a két szememmel no!“ — erőutgei öltözés közben Szőke Jancsi. „Láttam azt is, amikor bétakargatta Lőrinc Antit. Bé bizony — a nyját kezével. Addig a villanylámpát a Régens úr tartotta... Mindenkinek megtapogatta a párnáját, nem tudom, mit nézhetett rajtuk! Mikor hezzámig ért, én — bár elhatároztam, hogy behúnyom a szemem s úgy teszem, mintha aludnám — mégis úgy reszkettem az ágyban, hogy fel kellett nyitni a szemem. „Aludjál te kis bogár!“ — szólt reám a Püspök úr s karamellával tömte meg a számat. Még azt is láttam, amikor a nyitott szájjal atuvó Dombi Gábornak is bambucot tett a szájába — pedig ő református!...“ Egyre nagyobb figyelemmel hallgatják öltözködés közben a többiek a beszélőt, majd amikor az egyik szappanját akarja kivenni párnája alól — jelkiált, hogy 3 karamellát talált ott. Erre titokban még 2—3-an megnézik a párnájuk alját s mindenik elővesz onnan pár darab cukorkát. Most már hiszik a Szőke Jancsi elbeszélését, hogy mindenkinek megtapogatta párnáját a Püspök úr...

A reggelinél sült ki, hogy minden hálóban így

csinált a Püspök úr. Egészen érthető most már mindenkiünk előtt az, hogy Kelemen Béla így köszönti a Püspök urat: „... amikor hosszú, fárasztó utazás után is, lepihenése előtt az a legfontosabb teendője a mi áldott lelkű Püspök Atyánknak, hogy végigjárja kicsi fiainak termeit, hogy lássa őket mielőbb, jelezvén ezzel is azt, hogy a

Az élet sodrában állott, az életet irányította

Mise után végigjárja a tantermet, figyel, javít, oktat diákat és tanárt, de mindezt oly finoman, oly szeliden, ahogy csak Ő tudott emberekkel bánni. Tudós. Minden tantárgyhoz „hozzászól.“ A felelő diáknak ellenvetéseket tesz, hogy kipróbálja tudásának biztosságát. A gyenge diákjaiért közbenjár a tanároknál. Nagylelkű. Két verekedő diákot kiment a súlyosabb tanári büntetés alól, megfeddi őket személyesen, javulást ígértet velük, kifejezi azon reményét, hogy őszintén megjognak javulni, mert Ő hisz a székelly diák komoly ígérő szavának. Az idő igazolta: az egyik izgaga, duhajabb természetű fiú ma igen csendes, komoly ügyvéd.

Délután minden diákot négyesemkört fogad. Ellenállhatatlan. A rejtett, bontakozó, de még nagyon titkolózó, serdülő szív megnyílik egy pillanatra Püspök Atyja előtt. A régensi szobából, ahol a négyesemkörti lefolyik, új, addig nem ismert vagy félreismert fiúk jönnek ki. Percek alatt megváltoztak a szerzetet e nagy kohójában: évek hosszú során át szenvedélyekké érett szokások tűnnek el; szenvedélyes dohányzók ünnepélyesen dobják tüzbé meglevő dohánykészleteiket, melyet eddig gondosan rejtgettek a tanári szem és kéz elől. Lappangó papi hivatások kiforrva bugyognak elő, megkezdődik sokaknál a nyílt, komoly, céltudatos előkészítés a papságra. Előbbi szilaj, ficánkodó, pisztráng-természetű fiúk higgadt, öntudatos, komoly diákokká érnek percek alatt. Kint az udvaron ugyan még bágyadt, erőtlen a tavaszi napsütés, de bent a régensi szobában bőtermést érlelő virágos meleg nyár van. Alig tud kijönni az ember a Püspök úr ölelő karjai közül. Mindenkít magához ölelve tart, amíg együtt vagyunk. Csak mi hárman: a jó Isten, a Püspök úr meg én.

Kis szivekben szent tüzeket gyújtott...

Késő este ér veget a négyesemkörti. Fáradt-boldogan dőlünk le ágyainkra a nap hatása alatt. Ritka szép nap! Ő bár soha ne múlta el. Vagy legalább a hatása!... Gondolatok, érzések kergetik egymást bennünk. Jó feltételek, erős elhatározások e szép nap emlékére, de olyanok amelyek megmaradnak egy egész életre... vagy legalább is addig, amíg... amíg... jaj! szinte félünk rá gondolni, oly nagy a boldogság, szinte hihetetlen, de mégis megtörténhet valami, hiszen a mi drága jó Püspök Atyánk is azt mondotta a négyesemkörtin, hogy nem elérhetetlen, csak küzdeni bátran, tisztán lélekkel, erősen, szívósan... miért is?... igen!

nemes Főpásztor virraszt az erdélyi magyar ifjúság álma fölött. Soha meg nem fogjuk tudni hallani ezt a nagy szívbéli jóságát kegyelmes Főpásztorunknak!...

azért, hogy kitartsak a tanulásban, azután... azután, hogy nekem is felkenje kezeimet a szent olajjal, hogy énekeltem is elmondja a Mindenszentek litániáját, mint a ma reggeli misén afelett a kispap felett, akit ma szentelt pappá... Talán engem is itt éppen e szép nagy templomban szentelne fel... és Ő az áldott Főap, aki oly magasan áll felettünk és mégis és mégis: a legjobb barátunk!...

Igy alszunk bele boldog jövőépítő terveinkbe sorban... Mellettem már horkol is Cseh Imre...

Kötelező ígéretek a síron túl is

Reggel szomorúan ébredünk mindannyian. Bár elég sokat és nyugodtan alhatunk — most idegesek vagyunk... Percek telnek el, amíg belénk döbben a fájdalmas valóság: ma reggeli után búcsúzik tőlünk a jó Püspök Atyánk és megy tovább, hogy ugyanezeket megismételje a csikszeredai diákjainál is. Ő jó pásztor. Neki nemcsak ez az akla van... neki máshol is vannak feltűve őrzött, híven gondozott báránykái, azokat is meg kell néznie. Nem szabad irigyeknek lennünk. Még el sem ment a Püspök úr és mi már felednénk a jó feltételeket, amiket Neki fogadtunk?!... Nem! Bár fáj, hogy megy, vigasztal a nagy titok, az ő ígérete, amit csak hárman tudunk: a jó Isten, a Püspök úr, meg én, mert csak mi beszéljük meg a négyesemkörtin...

Mise után gyorsan kapjuk be reggelinket, hogy minél hamarabb felsorakozhassunk az utca két oldalán, ahol autója elindul közülünk. Már csemeték gyülekezése, mindenki közhelyre a kijelölt helyre. Végigrohanok én is a folyosón, de hirtelen az egyik kanyarnál meg kell torpanjak: előttem feltartott karral áll a Régens úr, nehogy neki szaladjak heveségemben a mi jóságos Atyánknak, aki már mosolyog is felém: „ez úgy-e a kicsi szőke cseppesség, aki ma nekem ügyesen ministrált? Nesze cseppesség!“ s a markomba nyom egy ropogós, vadontűj papír pénzt. „Csak cigarettára ne költsd ám!“ — int figyelmeztetőn. Pirulva dadogom el, hogy nem is vagyok dohányos, no meg ezt el is teszem emlékül. „Most pedig megáldalak kicsikém!“ — mondja az Ő jóságos, most is fülembé csengő hangján s már rajzolja is homlokomra a kereszt jelét: Benedicite te omnipotens Deus... tovább nem hallom, mert bensőmben felfakadt valami, most e pillanatban jegyeztek el engem — bár még mint csak szenge ígéretet — a szent kereszt számára, hogy később valóban örök frigyre lépjek Azzal, akinek nevében áldott meg és búcsúzott el tőlem utoljára Erdély nagy Püspöke „a mi drága jó Püspök Atyánk!“

S most, hogy már nincs közöttünk, most, amikor végleg itthagyt minket, most százszorosán érzem azt a nagy űrt, amelyet akkor is éreztem, amikor mint kicsiny diákok hagyott olyan árván, olyan szomorúan a kézdívásárhelyi minorita kolostor százados hideg falai között...

De amiként akkor is, úgy most is egy ígéret marad számomra, a vigasz sugara: Szeretett drága jó Püspök Atyánk, bár Te már testileg nem vagy közöttünk, szellemed itt él, itt lángol közöttünk s azt az ígéretet, amit akkor tettünk Neked, amikor jóságos ölelő karjaid között voltunk négyesemkört, azt ma is és ezután is állni fogjuk: nem leszünk hűtlenek ahhoz a szellemhez, amelynek kialakításán annyit fáradoztál, miként Krisztus Jézus jó katonája! Szellemed itt fog élni mindég közöttünk!

Gyulafehérvár, 1940. március hó.

BOKOR GÁBOR,
IV. éves papnövéndék

Jövő héten hagyja el a sajtót napjaink legaktuálisabb könyve

GIORGIO PINI:

MUSSOLINI ÉLETE

Tanulságosabb, érdekfeszítőbb olvasmány ma el sem képzelhető. A könyv igen izéletes kiállításban, finom könyvpapíron, 20 eredeti fényképpel és művészeti címlappal. 236 oldal. — Hólti ára 120 Lei

A Magyar Lapok olvasói, akik előfizetési díjukat havonta pontosan rendezik, a könyvet 90 Lei beküldése ellenében kapiák.

Megkezdődött a Brenneren az olasz-német szénzállítás

A bucuresti rádió hírszolgálat jelent: Mint Rómából jelentik, most érkeztek a brenneri olasz-német határra az első szénvonatok, amelyek mind Mannheimből indultak ki, ameddig vízi-úton mentek. Mindegyik vonat 20 vagonból áll és ezek jórésze olasz kocsi. Egy szerelvény 15 nap múlva érkezik vissza üresen Mannheimbe, tehát egy vonat havonta kétszer fordul meg és egy hónap alatt 400 tonna szén szállít.

Egy ilyen székre is le lehet ülni

de mennyivel jobb, ha párnázva van.

Hasonlóképpen van ez a kávéval is: a Franck-kávépótléktól ízletesebb lesz.

Akik a hatalmak propagandáját irányítják

Írta: Csizsár Béla

(II. közlemény.)

Frossard az új francia propagandaminiszter

Amióta a négy nagyhatalom propagandaminisztereiről szóló arckép-sorozat első része a Magyar Lapokban megjelent, Franciaországban kormányváltás történt s személyesre játszódtott le a propagandaminisztériumban is. Reynaud új kormányában Frossardra bízta az alig egy hónapja fennálló minisztérium vezetését s Chautemps ismét visszatért a helyettes miniszterelnökség székébe, de semmit sem jelentő posztjára. Giraudoux pedig, aki a háború megindulása óta főkormánybiztosi rangban szinte teljhatalommal intézte a propagandaügyeket, előreláthatóan mint egy új véleményező és tanácsadószerv vezetője vesz részt csupán a nemzeti és nemzetközi francia propagandairányításában. Ez mindenesetre azt mutatja, hogy az új miniszter saját maga akarja kezébe venni ennek a francia földön új, vagy legalább is régóta nem gyakorolt műfajnak a kidolgozását, vezetését és irányítását.

Frossard, mint miniszter és politikus, nem újdonság: az utóbbi években ugyan nem jutott tárcához, legutoljára 1938-ban volt miniszter s 1938 augusztusában lemondott, mert nézeteltérései támadtak Daladierral, de előtte több ízben volt miniszter; mint propagandaminiszter azonban egészen új jelenség, bár, ha figyelembe vesszük pályafutását, érdekes és színes egyéniségét, bizonyára nem tekinthetjük esetlegességnak, hogy éppen vele tölttette be ezt a fontos posztot Paul Reynaud.

Nemrég többnapos vita volt a francia kamarában s a képviselők alapos szerezemenydatást végeztek a propaganda, a cenzúra és a rádióhírszolgálat körül. A vitában felszólt Frossard is, de ez a felszólalás meglepően rövid volt. Kijelentette, hogy a cenzúra és a propaganda nem tesz jobb attól, hogy a képviselők felhívókat írnak hibáit, sem attól, hogy elfogadják-e a kormány iránti bizalmat jelentő napirendi javaslatot, hanem csakis azzal javíthatják meg, ha hozzáértő és erős kézbe teszik le a vezetést, mint Angliában, ahol lord Perth és lord MacMillan dilettáns kísérletezései után Sir John Reith személyében hozzáértő és avatott ember, erős kéz és jó szervező működik ennek a hivatalnak az élén. Frossard bizonyára nem sejtette akkor még, hogy Daladier megbukik és Paul Reynaud következik utána, aki majd rábízta ezt az új szervet, vélve, hogy Frossard, ha kritizálni tud, cselekedni is képes. Daladier Chautemps helyettes miniszterelnököt állította a propagandaminisztérium élére, aki azonban eddig édeskeveset csinált s továbbra is mindent Giraudoux, a népszerű és finomtollú író, esztétikus és diplomata gondjaira bízott.

Frossard új elgondolásairól keveset tudnak még Franciaországban is. Erélyes, céltudatos és határozott egyénisége azonban közismert s talán ez is vezette Paul Reynaud-t, amikor reábizta a minisztérium megszervezését. Frossard tipikus francia self-made man, aki egészen alulról került a francia politikai élet első síkjára. Belfort tartó-

mányban, Svájc határán egy kis falucskában, Fosse-magneban született, (most ötvenegy éves), már fiatal gyerek korában keményen meg kellett dolgoznia a mindennapi kenyérért. Akárcsak Daladier vagy Laval, őt is felfedezik, tanítatják a falu jószívu tehetősei és rövidesen Fosse-magne tanítója lesz. Persze nem túlságosan elégti ki ez a foglalkozás, többre vágyik s hamarosan Belfort

Anglia viselte a legszétágazóbb és legeredményesebb propagandahadjáratot a világháborúban. Lord Northcliffe szelleme azonban nem ihlette meg az 1939-ben kitört angol-német-francia háború angol propagandaminisztériumát, mert hosszú ideig ez a propaganda eléggé nagy kihagyásokkal, sok hívával és gonddal küszködött. Először lord Perthet, Anglia volt római nagykövétét bízta meg Chamberlain az ujonnan felállított hivatal vezetésével. Lord Perth mindaddig nem dolgozott ebben a műfajban, hiszen hosszú ideig mint a római angol nagykövetség vezetője működött. A bizalom azonban nyilvánvalóan azért érte őt, mivel abban az időben volt Rómában nagykövet, amikor az olaszok a legerőteljesebb propagandahadjáratot vezették az angolok ellen az abesszíniai háborúból kifolyólag. Az volt az elgondolás, hogy lord Perth közelről tapasztalhatta ennek a tehetségesen irányított hírverésnek az eszközeit és módszereit. Tehát ő lesz a legalkalmasabb a hivatal vezetésére.

Lord Perth azonban nem igen boldogult a hatalmas, közel 500 főből álló minisztériummal. Az alsóházban egymást érték ellene a támadások. Amikor az angol kormányelnök egy ismeretlen angol lordot, MacMillant bízta meg a nehéz feladattal. A támadások nem szüntek meg, sőt még nagyobbak lettek és maga Chamberlain is meggyőződött róla, hogy új választottja nem való erre a helyre. Amikor Hore-Belisha kivált a kormányból, MacMillant is vele küldték. Ekkor esett a választás Sir John Reithre.

Sir John Reith tevékeny szervező és céltudatos vezető hírében áll már esztendőik óta. Hosszu ideig az angol rádió, a BBC (British Broadcasting Corporation) igazgatója, majd vezérigazgatója volt s voltaképpen az ő működéséhez fűződik az angol rádiószolgálat, a műsorszórás és a hírszolgálat világvizonylatban is elsőrangú kiépítése. Azután meghívták az Imperial Airways, a birodalmi légitársaság vállalat elnökének s ott is nagyszabású munkát végzett. Most már közel három hónapja áll a propagandaminisztérium, vagy amint nyugaton mondják, információminisztérium élén s irányító keze meg is látszik a hivatal működésén: a támadások elhallgattak, a minisztérium némely te-

városába kerül az egyik napilaphoz munkatársként. Egyes újságíró lesz csakhamar belőle, aki aztán továbbmegy Lyonba, majd Párizsba, mindig jobb és jobb lapokhoz. 1928-ban kerül be a kamarába először és pedig, mint Guadeloupe francia gyarmat képviselője. A harmincas évek elején Haute-Saone megyében választják meg. Blum első kormányában államtitkár, majd miniszter, szervezőerejét, nagy munkabírását és határozottságát értékelve Chautemps, amikor a népfront bukása után második kormányát alakítja meg, 1938 januárjában, Frossard-t a miniszterelnökség szolgálati ügyeivel foglalkozó miniszterré nevezi ki. Chautemps bukása után, áprilisban, Daladier első kormányában közmunaküügyi miniszter. Tárcájától 1938 augusztusában válik meg, amikor Daladier elmondja híres rádióbeszédét a szocialisták munkügyi törvényének hibái és bajai ellen s Frossard benyújtja lemondását, mert egyrészt párttársai, másrészt a kommunisták támadják, hogy helyeselte Daladier kijelentéseit. Azóta Frossard visszavonult lapjához, dolgozott és várt az idejére.

Jelenleg a szocialista és köztársasági egyesülés tagja.

Államtitkára André Février, Blum szocialista pártjának a tagja. Chautemps 1937 nyarán hivatalbalépő kormányában munkügyi miniszter volt.

Sir John Reith az angol propagandaminiszter

rületen megszüntette tevékenységét, nem igyekszik a hadijelentések monopolisztikus kezelésére, nem pocsékolja a pénzt, de amit megcsinál, azt jól csinálja és hozzáértéssel.

Az angol tájékoztatóminiszter markáns skót. Roppant érdekes arca van, keskeny, erőteljes, makacs áll, két keserű vonás húzódik végig az arcán, de egyébként jókedvű és kedélyű ember, aki érti a humort s maga is alkalmazta. Olyan ember, aki tudatában van értékének, tudatosan alkalmazza egyénisége rideg és szeretetreméltó vonásait, határozott és erélyes, tud parancsolni, világosan átlátja a helyzeteket és villámgyorsan dönt. Ugyanannyi idős, mint francia minisztertársa, övenegyéves; a skótsországi Aberdeensben született, majd a szülei Glasgowba költöztek s itt végezte el iskoláit is. Az apja neves papi ember volt, Glasgow köztisztviselőiben álló lelkésze, aki fiából is papot szeretett volna nevelni, de John a műszaki dolgok érdekelték mindig s ezért gimnáziumi tanulmányai után a glasgowi műegyetemre ment. Mérnöki vizsgáit letéve öt évig a városban praktizált, majd Londonba ment, hogy nagyobb lehetőségek után lásson. A Pearson and Son cégnél lett mérnök, kitűnő fizetéssel, egészen addig, míg ki nem tört a háború.

A háború első két évében a franciaországi angol haderőnél volt, egy ízben súlyosan megsebesül, akkor visszaviszik Angliába. Felgyógyulva a hadügyminisztérium hadmérnöki osztályára kerül s innen küldik ki 1916-ban Amerikába, annak a bizottságnak az elnökévé, amely az Egyesült Államokban az ántántnak szóló fegyverszállításokról tárgyalt. A szerződést megkötik, 1917-ben a bizottsággal visszatér Angliába s most az admirális civilmérnöki osztályához rendelik. 1919-ben újra megy egy bizottság élén az Egyesült Államokba, hogy a fegyverszállítás likvidálásáról tárgyaljon. A békekötés után a magánéletbe vonul vissza, elhelyezkedik a William Beardmore cégnél, amelynek general manager-je lesz, a következő évben ügyvezető igazgató, majd 1927-ben vezérigazgatója. Ebben az állásában egészen 1938-ig megmarad s innen kerül a brit légiforgalmi vállalatba.

1940 januárja óta propagandaminiszter.

A világhírű **NAUMANN** varrógépek **TORPEDO** irógépek **MENDE** rádiók
egyedárúsítása **BAZILLI MIHALY** Oradea — Nagyvárad,
Dr. Aurel Lazar utca 1.

A rekvirálásokról szóló rendelettörvény

A rekvirálásokra vonatkozólag — amint már megírtuk — újabb nagyfontosságú törvényrendelet jelent meg, amely az ország egész lakosságát érinti és érdekli. A rendeletet fontos közérdekűsége való tekintettel részletesen ismertettük és idevonatkozó közleményeink folytatlagosan közöljük lapszámainkban.

I. FEJEZET.

A rekvirálási jog gyakorlására vonatkozó feltételek.

1. szakasz. Katonai összpontosítások, hadgyakorlatok, kiképző utazások, részleges, vagy általános mozgósítás, valamint minden olyan körülmény esetén, amelyek a hadsereg felkészülésére, a nemzetvédelem általános érdekeire, a rendre és az állam biztonságára vonatkoznak, bármilyen természetű, bármilyen alakban történhetnek rekvirálások. Ilyen esetekben a nemzetvédelmi miniszteriumnak, a lég- és tengerészeti miniszteriumnak, a hadfelszerelésügyi miniszteriumnak, valamint a nemzetvédelem bármilyen terén dolgozó hivatalos testületnek joga rekvirálást gyakorolni a 3. szakasz alatt felsorolt intézményeknél, vállalatoknál és magánosoknál. A rekvirálások célja az utánpótlás, állati takarmányok, fűtőanyagok, bármilyen természetű munkaerő, lakások biztosítása a hadsereg részére, továbbá az ezt kísérő polgári személyek, hadifoglyok, állami hivatalnokok, elemi csapástól sújtottak, menekülők és a háborútól fenyegetett polgári lakosság részére. Ezek az intézkedések biztosíthatják a vasutak kihasználását és működését, a szárazföldi utakat, az ipartelepeket és mindenféle fajtájú mezőgazdasági telepek működését.

2. szakasz. A rekvirálás elvégzésére jogot a minisztertanácsi napló ad, amely körülhatárolja azokat az övezeteket, amelyek ezekben az intézkedéseket végrehajtják, valamint meghatározza a végrehajtás megkezdésének és befejezésének idejét. Részleges, vagy általános mozgósítás esetén ez a jog a mozgósítás napján lép érvénybe az ország egész területén és azt végre is hajtják, befejezik pedig azon a napon, amikor elrendelik a leszerelést abban az esetben, ha erről külön törvényrendelet nem intézkedik.

3. szakasz. A rekvirálási törvény kötelező az ország minden lakójára, legyen az román, vagy nem román. Ideiglenesen, vagy végleges jelleggel letelepedett, valamint az ország területén levő összes jogi személyeknél, kivételt csak azok az idegenek és idegen egyesületek jelentenek, akiket és amelyeket különleges egyezményen, nemzetközi megállapodáson, vagy kölcsönösségen alapuló rendelkezések mentenek fel ez alól.

4. szakasz. A takarmányra és fűtőanyagra vonatkozó rekvirálás, amelyet a törvényhatósági jogú városok, a járási székhelyek és községek lakóitól kérnek, nem haladhatja meg a vonatkozó területen levő utánpótlási források mennyiségét, mivel elegendő élelmet kell hagyni úgy a lakoságnak, mint állataiknak a következő termény-betakarításig.

5. szakasz. Senki sem kötelezhető olyan tárgy átadására, amely a kérés pillanatában nem az ő tulajdona.

6. szakasz. A rekvirálásokat béke idején kibérelés, vagy végleges alakítások alapján hajtják végre. Az előleges jelleggel béke időben történő rekvirálásokat azonnal készpénzzel fizetik ki, vagy bont adnak. A végleges jelleggel történő rekvirálásokat esetén rekvirálási átvételi jegyet bocsátanak ki. Háború idején a rekvirálásokat általában végleges jellegűek. Rekvirálni lehet bérlet alakjában is, amely később — ha a hadsereg és a nemzet érdekei követelik — végleges jellegűt nyerhet. Ingatlanokat csakis használatra lehet rekvirálni.

7. szakasz. A rekvirálás, vagy pedig a jelen törvény alapján elvégzett személyi szolgálatok jogot adnak egyenlő értékű kártalanításra úgy, ahogy azt a rekvirálásokról évi árkimutatása előírja, míg ebben a kimutatásban nem szereplő tárgyakra a „lichidări” (elszámolási) szakasz alatt foglaltakban jelzett árak vonatkoznak.

8. szakasz. A jelen törvény által felsorolt ideiglenes jelleggel történő kibérelések esetén a tulajdonosnak joga van a díjszabás által meghatározott bérre, valamint az esetleges károk megtérítésére. A végleges jelleggel történő rekvirálás esetén a tulajdonosnak joga van a le-

foglalt ingatlan, vagy egyéb természetű tulajdona ellenértékét kérni, úgy ahogy azt a jelen törvény megállapítja. Nem jár kártérítés a lefoglalt javak rendes használata folytán történt kisebb rongálásokért. A csapatok elszállásolása, a kiűrt hatóságok, a menekült lakosság elhelyezése, vagy bármilyen tárgy raktározása nem ad jogot bér fizetésére mozgósítás esetén, sem a határok megvédése, vagy az ország belső biztonságára érdekében történő csapatösszevonások esetén,

legyen bármennyi is ezeknek időtartama. Minden más esetben a beszállásolás jogot ad a jelen törvény által megállapított bér behajtására, de csak harminc használati nap után. Az elszállásolás ugyanakkor világítást és fűtést is jelent, amennyiben a tulajdonos érrendezve megfelelő eszközökkel bír. A megművelhető területeken történő kártevések csak békeidőben jogosítanak fel kártérítés behajtására.

9. szakasz. Semmilyen természetű rekvirálás nem történhetik csak átvételi jegy ellenében, amelyet az illetékes katonai hatóságok bocsátanak ki, vagy pedig ideiglenes jellegű, megfelelő pecséttel és lajstromozási számmal bíró jegy ellenében, amikor a lefoglalt tárgyat a községi hatóságok, vagy rendőrség veszik át. A jelen törvény végrehajtási rendeletében megjelölt időn belül a községi, vagy rendőri hatóságok kötelesek az ideiglenes jellegű jegyeket végleges érvény jegyekkel becsérélni. (Folytatjuk.)

Jegyezzünk bónokat a hadsereg felszerelése érdekében

A hadsereg fenntartása nagy költségeket igényel. Mindenki jegyezzen hadfelszerelési kötvényeket. Naponta d. e. 9 és fél 2 között és d. u. 4—7 óra között a Banca Națională, az összes nagyobb bankoknál, a Postatakarékpénztárnál s a pénzügyigazgatóságon lehet kötvényeket jegyezni, ahol rendelkezésre állanak a szükséges nyomtatványok.

Ez a legelőnyösebb államközlés, amely 4 és 6 százalékos kamatjövédelmet hoz. Aláírni lehet 5 vagy 3 évre. Hat hónap után kifizetésre kerül az aláírt összeg egyötöde (vagyis minden ezer leies kötvény után 200 lei), három, vagy öt év után pedig a lejegyztet összeg teljes egészében.

A hat hónap múlva fizetésre kerül ötödikként s a lejáró szelvényvel bármilyen állami tartományi, vagy községi adót ki lehet fizetni.

Ahinek a lejárat előtt szüksége van pénzre, zálogba helyezheti a kötvényeket a Nemzeti Banknál, amely azonnal kifizeti az érték 70 százalékát. A kötvény ettől függetlenül tovább kamatozik.

Minden hazaszerető román állampolgár azonnal ilyen kötvényekbe fekteti minden nélkülös hető pénzét.

Magyarországi árvízveszedelem

A Duna előtéssel fenyegeti Pócsmegyert. — Villámlással kezdődő hóvihár volt Szatmármegyében

Budapestről jelentik: Az árvízveszedelem Magyarországon tovább tart, sőt sok helyen még növekedőben van. Péntek reggel Pócsmegyernél átszakadt a gát és a víz előtörtte a községet. A községet most mindenkinek el kell hagyni. A tahiófalui keresztgát szintén veszélyben forog. A Duna vize péntek délben 685 centiméter magas volt, a keresztgát 7 méteres. Ha még emelkedik a víz, a Duna a másik oldalról is előnti Pócsmegyert. Szatmár megye területén pénteken villámlással kezdődő hóvihár vonult végig. Fehérgyarmaton 49 családot kilakoltattak. A megye területén 80 ezer

hold áll víz alatt.

Az árvízvédelmi kormánybiztos jelentése szerint a helyzet a Hernád és Sajó völgyében a leg-súlyosabb. A Zagyva és Torna felső szakaszán apad a víz. A Latorca Csapnál jégtorlaszduzzadás következtében kiöntött. A Duna Budapestet péntek délben 687 centiméter magas volt. 60 év óta nem volt a Dunán ilyen magas jég nélküli árvíz. A Tisza végig árad. A vizállása emelkedik, de még nem nyugtalanító. A Tur és Szamos között a román területről átömlő vizek miatt a helyzet komoly.

„Magyar Nők Lapja”

Szépirodalom.

Művészet.

Divat.

Modern kézimunka és gyermeklap melléklettel, megjelenik havonta háromszor. E pompás kivitelű legegység magyar folyóirat, új és kiváló írók és írók ragyogó sorát hívta meg, hogy tolluk és tehetségük tüzeit állítsák a magyar család, a magyar otthon és a magyar nő szolgálatába.

A „Magyar Nők Lapja” bensőséges barátja minden családjának, segítő társa és irányítója minden magános nőnek és ifjú hölgyek gondolkodásának.

A hit és tiszta szellem vezeti a „Magyar Nők Lapja” hasábjain megjelenő egyszerű írógárdát, amely Papp Jenő, kiváló író és a rádió közkezdvelt krónikása irányítása mellett még Harsányi Zsolt, Zilahy Lajos, Kodolányi János, Bóka János, Ignác Rózi, Nyírő József, dr. Hosszu Zoltán (színművész és kiváló humorista), Hunyady Sándor, Babay József, K. Lányi Piroška, Hóry László és Nyírő László kiváló erők munkáival fogja gyönyörködtetni olvasóit.

Regényei meglepőek és vereoi mindig a legjobbak. Ajándék akciói továbbra is teljes mértékben folytatódnak.

A „Magyar Nők Lapja” vezetősége becsülettel igyekszik beváltani minden szavát hogy megteremtse a tisztesség, a szépség és a költészet csodálatos egyégét a társadalom részére.

Megrendelési hely:

TOROK JÁNOS Oradea, Cașuța poștala 47.

HIREK

Szerkesztőségünk címe: Budapest, Erzsébet körút 10. sz.

Oradea, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Belföldön egész évre 900, félévre 400, negyedévre 225, egy hónapra 75 lejt.
 Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
 Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepen 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
 Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucuresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Az északi szél gyengülése, tulnyomóan derült idő, éjszakai fagyok. A nappali hőmérséklet kissé emelkedik.

A városnak hatmillió 600 ezer leijel kell hozzájárulni a katonai bevonultak családtagjainak a támogatásához. Nagyvárad. Saját tud. megemlékeztünk róla, hogy Chirila Augustin polgármester a költségvetés jóváhagyásának elintézésére Kolozsvárra utazott. A polgármester szombat reggel hazaérkezett. A polgármester kijelentette, hogy hétfőn újra visszautazik, mert a tartományi kormányzatszámból folytatják a költségvetés módosítására vonatkozó tanácskozást. Ugyanis — mondotta a polgármester — az új költségvetésben lényeges megterhelések vannak előjegyelve, így többek között 6 millió 400 ezer lejt vettek fel a katonai bevonultak családtagjainak támogatására. Természetesen ugyanilyen összeggel redukálják a másik oldalon a kiadási tételeket. Valószínűnek tartom, hogy a jövő héten véglegesen befejezzük a költségvetési tárgyalásokat — fejezte be nyilatkozatát a polgármester.

Zürichi zárlat. Párizs 8.90, London 15.72 fél, Newyork 446, Brüsszel 76.17 fél, Milánó 22.52 fél, Amsterdam 236.80, Berlin 178.70, Szófia 550. Belgrad 10, Bucuresti 340.

CEZAR PETRESCU FRANCIAORSZÁGBAN. Párizsból jelentik: Richard Franasovici párizsi román nagykövet tegnap ebédnél látta vendégül Cezar Petrescut, a Románia főszerkesztőjét és több nagy francia lap főszerkesztőjét.

Új joggyakorlat a váltók végrehajtásánál. A váltótörvény életbelépte óta a végrehajtási záradékkal ellátott váltó alapján minden külön felszólítás nélkül kielégítési végrehajtást lehet fogantatosítani. Az erdélyi bíróságok egyöntetű álláspontja az volt, hogy az ökirályságban életben levő perrend szerint a végrehajtás fogantatosítása előtt kibocsátandó „felhívás” (somatiune) mellőzendő. A kolozsvári ítélőtábla egy végrehajtási ügyben tett felfolyamodás tárgyában kimondotta, hogy az adóst előbb ilyen felhívással fel kell szólítani a fizetésre és csak a felhívásban említett határidő lejártá után lehet végrehajtani. Természetesen ez az új eljárás nem vonatkozik azokra az esetekre, amikor a rendes tiltóperben nyert ítélet alapján vezetnek végrehajtást az adós ellen. Itt kifejezetten csak a váltóvesztálások alapján fogantatosított végrehajtásról van szó, ahol eddig az adóst minden előzetes figyelmeztetés nélkül hajtották végre. A tábla új joggyakorlata éppen ezt a helyzetet akarja megkönnyíteni, a végrehajtási felszólítás kötelező kikézhetséssel.

A BEJELENTÉSI KÖTELEZETTSÉG A RISIPAROSOKRA IS VONATKOZIK. A temesvári ipari munkaadók szindikátusa felhívja a kisiparosok és középiparosok figyelmét arra, hogy a március 4-iki új árellenőrzési törvény értelmében az iparosság is köteles a nyersanyag- és félgyártmánykészletét április hó elsejéig úgy a minisztériumban, mint a városi gazdasági hivatalban bejelenteni. A minisztériumhoz intézendő bejelentésben fel kell tüntetni az 1940—41. évre szóló nyersanyag- és félgyártmányra vonatkozó szükségletet is, mert ennek az elmulasztása könnyen maga után vonhatja, hogy az iparosság anyaghiány miatt munkájában fennakadást szenved. Ezt a fontos bejelentést egyszerű fehér ív papíron kell eszközölni és közvetlenül a nemzetgazdasági minisztériumhoz intézni.

Halálozás. Özv. Rieger Gusztávné 69 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 5 órakor lesz a Rulikovszky temető kápolnájából.

* N. S. E. teniszpályák bérelhetők dr. Grosz Sándornál, Oradea-Nagyvárad, Str. Ciorogariu 15. Telefon 12-36. Jelentkezés kéretik lehetőleg a déli órákban.

Olcsón jól legnagyobb választékban

DEUTSCH posztóáruház

árusít Oradea, Str. Avram Iancu 4 sz.

„ELECTA“ szövetek egyedüli lerakata.

Egy héten négyszer közlekedik az erdélyi gyorsvonat

Bucurestiből jelenti a rádió: A vasút vezérigazgatósága közli, hogy 1940 április 1-től kezdve a 31. és 32. számú erdélyi gyorsvonatok, amelyek eddig egy héten háromszor közlekedtek Bucuresti északi pályaudvar és Budapest között, a jövőben hetenként négyszer közlekednek. Még pedig kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnap. A gyorsvonatok a fentemlített napokon déli 1 órakor indulnak a bucuresti északi pályaudvarról.

Ugyancsak a vasút vezérigazgatósága közli, hogy a Bucuresti és Arad között járó 201 és 202. számú gyorsvonatok április 1-től kezdve Aradon és Kőröscsön keresztül ismét közlekednek külföldre. Ezeknek a vonatoknak Bucuresti és Budapest között közvetlen kocsijaik lesznek és április 3-tól kezdve mindkét gyorsvonathoz hálókocsit is csatolnak.

KETTŐS CSALÁDI TRAGÉDIA. Aradról jelentik: Borzalmas családi dráma játszódott le az aradmegyei Mennyháza községben. Popa Teodor 55 éves állami erdőőr vadászfegyverével agyonlőtte 50 éves feleségét, majd a gyilkos fegyvert maga ellen fordítva, öngyilkosságot követett el. A kettős tragédia a községben nagy megdöbbenést keltett.

Nagy tengeri ütközetet várnak az északi semleges vizeken

Francia, olasz és angol híradások a skandináv-félsziget vidékén felvonuló ellenséges hadihajókról

Párizsból jelentik (A bucuresti lapok Rador-közlése): Az Intransigeant koppenhágai jelentése közli, hogy a német admirálisok egy torpedóromboló flottilát küldötték azokba az északi övezetekbe, ahol angol hajók vonultak fel s hogy egy nagy tengeri csata elkerülhetetlennek látszik.

A Popolo di Roma című olasz lap párizsi jelentése szerint a szövetségesek egyre azt hangoztatják, hogy nem hajlandók tovább tűrni, hogy Németország megsértse a semleges vizeket; ezért a legközelebbi jövőben — talán már a szombat vagy a vasárnap folyamán — nagy tengeri csata várható a szembenálló haderők között. Ezt a feltevést arra a tényre alapítják, hogy angol, francia és német hadihajók igyekeznek a svéd, norvég és dán vizekre. A tengeri ütközet eszerint semleges vizeken fog lezajlani.

A Messagero foglalkozik az Evening Standard című angol lap cikkével. Eszerint a szövetségesek legfőbb haditanácsa három helyen határozta el a háború kiterjesztését és pedig: a skandináv vizeken, a Balkánon és nyugaton. A közeljövőben ütközetet várnak a skandináv vizeken, a Balkánon egyelőre csak diplomá-

Megjötték Oradeára az új forgalmi illeték bélyegek. A nagyváradi adóhivatalokhoz megérkeztek az április 1-én életbelépő új forgalmi illeték lerovására szolgáló bélyegek. A bélyegek 2, 4, 6, 8, 10, 20 és 100 leies címletűek. Miután az új forgalmi illeték fizetése már április 1-től kezdődőleg kötelező és az ellenőrzés azonnal megkezdődik, az adóhivatalok felhívják az érdekelteket, hogy bélyegszükségeiket nyomban szerezzék be, mert minden kihágást a törvény teljes szigorával büntetnek.

A KIRÓTT BIRSÁGOKBÓL NEM ADHATÓ JUTALOM AZ AKÜZÉRKEDES LELEPLEZÉSÉVEL MEGBIZOTT ELLENŐRZŐ KÖZECEKNEK. Aradról jelentik: A temesi királyi helytartóság területéről az árüzérkedés kormánybiztossághoz több kérdésben felvilágosításért fordultak. Így abban, vajjon adható-e a kirótt kihágási bírságokból jutalom az ellenőrző közeceknek. A kormánybiztosság nincs azon a véleményen, hogy ezeket a közeceket jutalomban részesítsék, mert szigorúságuk nyomban gyanussá válnék az esetben, ha a jutalom törvényes lenne. A másik kérdésben azt tisztázta, hogy milyen árut kell ipari cikkek tekinteni. Szerinte az az ipari cikk, amely valamely nyersanyag átforgató kidolgozásának eredménye. A kérdés elbírálásánál teljesen közbű, hogy a kidolgozás műszaki beavatkozással, vagy kézművesi munkával történik.

Ma, vasárnap délután 6 órai kezdettel az Építőiparosok kitérő műkedvelőinek előadásában a Katolikus Legényegylet dísztermében színpadon a Falurossza. Az előadás után tánc reggelig.

ciai és gazdasági harc indul, mely kezdődik a jugoszláv kereskedelmi küldöttség Londonba való érkezésével. A kereskedelmi tárgyalások során biztosítékot adnának a balkáni államoknak, hogy nemcsak minden támadással szemben megvédik, hanem hajlandók gigantikus ellentámadással is válaszolni.

TÁRGYALÁSI ANYAG A DÉLKELET-EURÓPAI ANGOL KÖVETEK ÉRTEKEZLETÉN

Belgrádból jelentik: A Vreme című jugoszláv lap római jelentése szerint a délkelet-európai angol követek londoni értekezletén a követek a következő kérdésekre adnak feleletet:

1. A Balkán-paktumot aláírt hatalmak végleges katonai ereje.
 2. A balkáni hatalmak el vannak-e szánva, hogy együttesen lépjenek fel a statusquo védelmére?

3. A Balkán-antant semlegessége ténylegesen akadályt képezne-e Anglia és Franciaország esetleges kezdeményezéseinek Dél-Kelet-Európában?

4. Vajjon lehet-e a fennálló kereskedelmi szerződéseket a szövetségesek és a délkelet-európai államok között megváltoztatni?

A továbbiakban London tudni akarja, lehet-e egy diplomáciai ellenoffenzíva Délkelet-Európában. Rómában úgy tudják, hogy a nyugati szövetségesek mindent elkövetnek, hogy Délkelet-Európában győzelesek Berlin kezdeményezését.

HOTEL CORVIN BUDAPEST

VIII. Csokonai-utca 14 Nemzeti Színháznál.

Családi szálloda a város szívében Ujjonnan berendezve. Közp. fűtés, hideg-meleg folyóvíz. Egyágvas szoba P. 5, kétágyas P. 6.

KÖZGAZDASÁG

A nemzetgazdasági miniszter első rendelete a március 4-iki árrögzítési törvény alkalmazásával kapcsolatban

Bucurestiből jelentik: A március 4-iki árrögzítő törvényben előírt bejelentési határidő március 31-én lejár. Ezzel kapcsolatban a nemzetgazdasági miniszter az alábbi rendeletet adta ki. A törvény végrehajtási utasítása a napokban jelenik meg, ez azonban már kevés rendelkezést fog tartalmazni a bejelentési kötelezettséggel kapcsolatban.

A nemzetgazdasági miniszter első rendelete felsorolja, hogy melyek azok a kisipari vállalatok, valamint kicsinybeni eladással is foglalkozó ama engros kereskedők, akiknek március 31-ig nem kell készletbejelentéseket eszközölni. Ezek a következők:

- Azok a kisiparosok, akik legfeljebb 10 fizetéses alkalmazottat tartanak;
- a nagykereskedők, akik kicsinyben is árúsítanak;
- az állami monopolickek gyártásával és eladásával foglalkozó ipari és kereskedelmi cégek;
- a sör-, sörélesztőgyárak, valamint az ezek és a bor és pálinka nagybeni árúsításával foglalkozó kereskedők;
- a szeszgyárak és szeszfeldolgozó üzemek;
- a kenyérgyárak;
- a csokoládé- és cukorkagyárak és nagy kereskedők;
- mezőgazdasági és szőlészeti termékek üzemi feldolgozó és nagybeni eladói;
- az állat- és baromfitenyésztők;
- az ásványvíztermelők és kereskedők;

a limonádégyárak, szikvizgyárak és nagykereskedők;

nyomdák könyv- és lapkiadó vállalatok; könyvkereskedések;

kőszén-, márvány- és kőbányák; villamosművek és gázművek;

Elfogadható kifogás-e ha a forgalmas üzletben leesik az áruról az árjelző cédula?

Ez a kérdés foglalkoztatja a cluj-i áruszora bíróságot

Cluj-Kolozsvár. Saját tud. Január hónap folyamán a városi árelőző bizottság, amely minden üzletet felülvizsgált annak megállapítására, hogy nem árulnak-e a törvény által megengedett áron felüli áron és ki van-e függesztve minden árura annak ára is, amint azt az áruszora-törvény vonatkozó rendelkezései előírják. Az árelőző bizottság a Biassini-féle gyarmatáru nagykereskedést is felkereste, amelynek tulajdonosa dr. Szakács Kálmán ellen büntetőjegykönyvet vettek fel és 5000 lei pénzbírságot róttak ki rá az ár-

uzsora-törvények alapján, mert egyes árukon, mint amilyen a máléliszt és az ásványvíz, nem volt annak az ára is feltüntetve. A törvénytől most tárgyalta le a felebbezést, amelyen dr. Szakács arra hivatkozott, hogy ilyen nagyforgalmu üzletben, ahol naponta 4-500 vevőt szolgálnak ki, könnyen megeshetik, hogy az árjelző cédula, amelyet különben minden árura pontosan kifüggesztenek, leesik és elvesz, különben is. — mondotta védekezésében dr. Szakács — a kukoricaliszt olyan általánosan használt áru, amelynek mindenki tudja az árát, tehát nem lehet azt feltételezni egyetlen kereskedőről sem, hogy éppen a kukoricaliszttal fog megmenekedni üzérkedést folytatni. A gazdasági miniszter képviselője és az ügyész viszont az áruszora elleni törvény határozott rendelkezésére hivatkoztak, amely szigorúan előírja, hogy minden árura ki kell függesztetni az árát, tehát, ha olyan nagyforgalmu az üzlet, hogy az árjelző cédula elvesztésére lehet számítani, akkor rá kell ragasztani az árut tartalmazó zsákra, vagy ládára az árjelző feliratot. A törvénytől a felebbezés ügyében az ítélet kihirdetését arra való hivatkozással, hogy részletes indoklásra van szükség, április elsejére halasztotta.

Hogyan kell kiszámítani az iparvállalatok által fizetendő mezőgazdasági adót?

Ebben a kérdésben kell közelebbről döntenie a helybeli felebbezési bizottságnak

Cluj-Kolozsvár. Saját tud. Ismeretes, hogy a mezőgazdaság támogatásáról szóló 1937. március 22-iki törvény értelmében 0,5 százalékos illetéket kötelesek fizetni a mezőgazdaság felkarolására azok az iparvállalatok, amelyek elnyerték az iparpártolási törvény kedvezményeit. Az illeték kivetését Kolozsváron most hajtották végre három évre visszamenőleg. A kivetéssel kapcsolatban felmerült az a kérdés, hogy milyen jövedelem, illetve alap után kell számítani ezt az illetéket? A kolozsvári kivetési bizottság például a minimális adót fizető részvénytársaságoknál a

minimális adónak megfelelő jövedelem után róta ki a 0,5 százalékos illetéket, még akkor is, ha az illető vállalat nem ért el tiszta hasznot, vagy egyenesen ráfizetéssel dolgozik. Ezeknek a vállalatoknak jórésze a kivetések ellen felebbezést adott be, arra hivatkozva, hogy az 1937. évi törvény 157. szakasza 4. pontja értelmében a 0,5 százalékos illeték kivetésénél az illető iparvállalat évi mérlege szerint a pénzügyi közegek által megállapított jövedelmet kell alapul venni. A kolozsvári felebbezési bizottság közelebbről dönt a kérdésben.

Az oradeai mozgóképszínházak műsorai:

APOLLÓ: I. MÉGIS SZÉP AZ ÉLET, II. A MAGINOT VONAL.
DORIAN: AZ IGAZI ASSZONY.

Kávéházakban, vendéglőkben kérle mindenki a „MAGYAR LAPOK”-at.

* Alkoholisták, akik gyomorhurutban szenvednek, elvesztett étvágyukat napi kb. 150 gramm természetes „Ferenc József” keserűvíz használata következtében gyakran meglepő rövid idő alatt visszanyerik. Kérdezze meg orvosát.

temetkezési és művirág cikkek árusítói; kertészek és virágüzletek; parfümgyárak, gyermekjátékáru, műtárgyak, szalagok, ékszerek, kalapok, kesztyűk és divatkellékek termelésével és nagybeni árúsításával foglalkozó cégek.

A törvény minden egyéb rendelkezése érvényben marad. A gyárak csak azokat a cikkek kötelesek bejelenteni, amelyeket nagybeni eladásra engros-raktárakban tartanak. A nyersanyagokat, félgyártmányokat és készárúkat csoportonként és kategóriák szerint kell mennyiségileg kilókban, vagy méterekben, literekben, vagy darabonként bejelenteni az áru természetére szerint. Az árakat globális módon kell minden egyes árufajta és csoport szerint feltüntetni. Azok a gyárosok, vagy nagykereskedők, akiknek több fiókjuk van, együttes bejelentést készítenek a vállalat székhelyén, akár valamelyik fióknál. Az árbejelentéseket minden hónap tizedik napjáig kell benyújtani.

A fent felsorolt kereskedő kategóriák a kicsinybeni eladásait nem kell igazolniuk, a nagybeni eladásairól számlákat kötelesek adni és azokat az ellenőrző közegeknek bemutatni. Ugyanezen kategóriák minden árucikkük-ről üzletükben árjegyzéket kötelesek feltüntetni. Az árak a március 4-iki árakat nem haladhatják meg. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ha a gyár, engedélyeztetten, emeli az árakat, a kereskedő is az árakat arányosan ne emelhesse, azonban minden áremeléshez a nemzetgazdasági miniszter előzetes engedélye szükséges. Ezekre vonatkozóan a napokban megjelenő végrehajtási utasítás fog részletesebb rendelkezéseket tartalmazni.

A pápák békét közvetítenek

Amikor Pacelli bíboros államtitkár XII. Pius néven pápává választották, az új pápa jelmondatául ezt választotta: *Opus justitiae pax. Justitia — igazságosság és pax — béke* azok a nagy erkölcsi értékek, amelyek után körülmelegedni vágyunk. A pápai jelmondat azt a megnyugtató tudatot kívánja minden hívő felé sugározni, hogy Szent Péter trónján olyan férfi ül, aki ezeknek a nagy erkölcsi értékeknek az érvényesüléséért dolgozik. Egy esztendő telt el azóta, hogy a vatikáni trónról ez a jelmondat sugárzik az emberiség felé, egy olyan esztendő, amely az egész emberiséget súlyos megpróbáltatások elé állította.

XII. Pius pápa a jelmondatában választott elvek szerint uralkodásának első percétől kezdve lankadatlanul azon fáradozott, hogy a feszültségek izgalmaiban élő emberiség számára valami módon az igazságosság tartós pilléreire épülő békét teremtsen meg. Még a háború kitörése előtt utolsó percekben is dolgozott a vatikáni diplomácia, hogy a nemzetek elkerüljék a katasztrófát. Sajnos, az ellentétek ekkor már pattanásig feszültek s a bekövetkezett eseményeket már nem sikerült megállítani. Ma ellenséges arcvonalak néznek szembe egymással, háború van Európában s 1940 húsvétján a népek lelket nem a béke szelleme tölti el. De ott, hol Rómának dobogó szíve továbbra is a békéért dolgozik...

XII. Pius pápa nagy békemunkája az egyház két évtizedes multjában gyökerezik. Az egyház mindenkor azon dolgozott, hogy a társadalmakat béke hassa át, a diszharmonia helyett a harmónia uralkodjék. Az egyház szociális tanításának ez az alapja. Amikor az osztályharc eszméje felmerült s a marxizmus dogmájává lett, XIII. Leó pápa a *Rerum novarum*ban az egyes társadalmi rétegek megbékélése érdekében emelte fel szavát. Minden olyan szociális mozgalom, amely a keresztény erkölcs alapjain épül föl, ennek a társadalmi harmóniának, más szóval békének a megteremtésén fáradozik s mindenkor a társadalmi megbékélés tartós alapjait az igazság és méltányosság elveit tekintti. Ugyanez az elv vezeti az egyházat, amikor a nemzetek közötti békéért dolgozik.

Tévednek azok, akik az Egyház békétörévéseibe valami gyengeséget, szentimentális pacifizmust, vagy nemzettagadó világpolgáriasságot magyaráznak bele. Az Egyház békeszeretének semmi köze a nyálkás, émylytő pacifista szentimentalizmushoz, amely azt kívánja egy-egy nemzetől, hogy eltűnjön magával szemben a jogfosztást, a megaláztatást. Az Egyház ezt egy nemzetől sem kívánja, sőt elítéli az ilyen gyávasságot. Épp azért, mert értékeli a nemzetek helyes öntudatát, törekszik arra, hogy minden béke az igazságosság elvein épüljön fel.

Ahányszor Róma a népek közötti ellentétek megoldására vállalkozott, mindig az volt a célja, hogy a születendő béke oly igazságos elveken épüljön fel, amelyeket mindgyik fél nemzeti öntudatának csorbítása nélkül a béke alapjával fogadhat el. Az elmúlt századokban nem egyszer fordultak népek vezetői a Szent-székhöz, hogy döntse el vitás ügyeiket, mert tisztában voltak azzal, hogy az ítélet mindig igazságos és méltányos lesz. De Róma nem elégedett meg azzal, hogy akkor fejtsen ki békemunkát, amikor hozzáfordultak, hanem hatalmas erkölcsi tekintélyt mindenkor latba vetette, hogy az ellentétek még a háborúskodás megkezdése előtt kiküszöböltesenek, vagy ha ez nem sikerült, minél hamarabb megszűnjék a harc és sikerüljön megkötni az igazságos békét.

XII. Pius pápa nagy erőfeszítései a békéért előttünk zajlottak és zajlanak le. Sokan emlékeznek még XV. Benedeknek a világhá-

ború nagy békepápjának erőfeszítéseire is. XII. Pius pápa békeakciója fontos állomása az Egyház évezredek békemunkájának. A Szent- atya tulajdonképpen egy elejtett fonalat vett fel, amikor nemcsak a lelkek megbékítése által igyekszik előmozdítani a béke ügyét, hanem kezdeményezőleg kapcsolódik be a nemzetközi életbe. Egy új világ perspektívái nyílnak így meg számunkra s ez az új világ visszaadja a Szent-székeknek azt a szerepet, amely a keresztény Európában megilleti.

A Szent-szék évszázadokon keresztül a béke őrzője volt, s amikor a népek mint döntőbíróhoz fordultak a Szentatyához az évszázadok folyamán sok-sok vizsályt sikerült kiküszöböl- nie. A Szent-szék kezdeményezése volt az is, hogy a népek egy olyan nemzetközi fórumot létesítsenek, amelynek célja a vitás problémák békés megoldása. Kevesen tudják ma már, hogy például XIII. Leó 1894-ben „*Praeclara Gratulationis*” című bullájában arra szólította fel a „nemzeteket s azok fejedelmét”, hogy egy létesítendő nemzetközi szervezetben tárgyalják meg a közös és vitás ügyeket. Noha XIII. Leó tervét több uralkodó helyeselte, így pl. II. Miklós orosz cár is, egy világégésnek kellett bekövetkeznie, hogy egy ilyen nemzetközi szervezet — Nemzetek Szövetsége — létrejöhön. Közben még XV. Benedek folytatott szinte emberfeletti munkát, hogy a fegyverek öldöklését megállítsa — sajnos hiába. Az elmúlt 20 esztendő alatt megjelent különböző emlékiratok fényt vetnek XV. Benedek erőfeszítésére, de leleplezik azt a szörnyű tévedést is, hogy az elvakult egyházellenes államférfiak csak azért nem fogadták el XV. Benedek aján- latait, mert nem akartak egy — „pápai békét”.

Nem akarták pápai békét és amikor a világháború után a béke intézményes biztosítá- sát a Népszövetség útján akarták elérni, gondoskodtak arról is, hogy a békének ez az áltá- luk teremtett szervezete minden „klerikális”

NEM FÉLEK MÉGSE!

**Nem láttalak és mégis, hittelek:
reméltem, hogy eljössz majd nemsokára.
A lelkem izlett égi izeket
s nem érezte, hogy elhagyatva állna.
Békesség, mondtam, béke s szeretet!
bár a világon vad menekülése
volt az embernek. A romok felett
én nem félttem ám mégse.**

**Háború dúlt. A nép sirt, jajgatott,
és inségben vergődtek nyomorultak.
Élő kevesebb volt már, mint halott,
s a harangok is temetésre bűgtak.
Anyá megölte kisdéd gyermekét,
s a hitves ellen fordult a férj kése.
Mert a vérből, jaj nem volt még elég!
De én nem félttem mégse!**

**Béke... susogtam, béke s szeretet!
Ugy fog virulni, mint nyáron a rózsá,
mert nem lehet, nem lehet, nem lehet,
hogy az ember csak a halál adósa.
Még sir a vén és síkolt a gyerek,
és iszonyu a lélek szenvedése...
De dereng már üszkös romok felett, —
ezért nem félek mégse!...**

**Nem láttalak, és mégis hittelek.
És remélem, el is jössz nemsokára.
A lelkem izlett égi izeket,
és nem érzi, hogy elhagyatva állna.
Békesség, mondom, béke s szeretet.
Fehérvasárnap ezt lelkedbe vésse!
Élet virul majd a romok felett, —
ezért nem félek mégse!...**

HUZELLA ÜDÖN

befolyástól mentes, laikus intézmény legyen. A Szent-szék képviselője nem kapott helyet a genfi kerekasztal mellett, hiszen az akkor oly sokat szereplő páholynagytesterek szemében akkoriban a Vatikán nem volt szuverén hatalom, mert ő szerintük a szuverénitáshoz hiányzott a territorium. Mit törődtek azzal, hogy az a hatalom, amelyet ők nem tekintenek szuverénnek, lelkek milliói és milliói fölött uralkodik. Az elmúlt húsz esztendő alatt bebizonyosodott, hogy a népszövetségi gondolatot, tehát azt az eszmét, amelynek első hirdetője a pápaság volt, az akkor szóvivő szabadgondolkodó államférfiak arra akarták kiharászni, hogy a pápaság nemzetközi befolyását egyszer s mindenkorra kiküszöböljék. Pedig milyen más lett volna a Népszövetség erkölcsi értéke, ha békemunkája alapjára a katolicizmus által megfogalmazott békegondolatot fogadja el. Ha a béke új apostolai nem a nemzettagadó nemzetközi pacifizmus, vagy a dekadens szentimentális pacifista gondolatot hirdetik, hanem annak a békemunkának az alapjára helyezkednek, amelyet XIII. Leó és XV. Benedek vetett meg, a Népszövetség talán még ma is komoly tényezője lenne a nemzetközi viták kiküszöbölését célzó munkának. Ha ma a Lac Lemán partján egyes politikusok és népszövetségi főtisztviselők a szerencse forgandóságáról medítálnak, nem árt, ha kissé elgondolkoznak ezeken a születési hibákon. Talán maguk is rájövnek, hol hibáztak el.

A Népszövetség súlyban és tekintélyben megfogyatkozott és ime, a nemzetközi életben ismét szót kér az az erkölcsi és lelki hatalom, amely évszázadokon keresztül sok eredményt dolgozott azon, amit a Népszövetség nem tudott elérni. XII. Pius pápa nagy békemunkájával húsz esztendő után kilépett a Vatikán rezerváltágából és bizonyoságot tett arról, hogy a Szent-szék ott, ahol nagy erkölcsi értékek forognak kockán, cselekvőleg is közbe tud lépni. Sokszor hirdettük, éppen e lap hasábjairól, hogy egy új világ van születőben s ez az új világ — ha közben vannak is kilengések — igazolja majd az Egyház nagy és örök igazságait. XII. Pius békemunkája a bizonyosága annak, hogy bármennyire is akarták a Szent-szék befolyását örökre háttérbe szorítani, a születő új világban Szent Péter trónja megkapja a méltó helyet, hogy a nemzetek között munkálkodhasson azért az eszméért, amelyet a Szent- atya így fejezett ki: *Opus justitiae pax.*

Az emberiség békéjének munkálása nem terra incognita Őszentségének, hiszen XV. Benedek békemunkájának berlini eszköze és képviselője éppen az akkori berlini nuncius, Eugenio Pacelli volt. Vilmos császár emlékiratában (Események az emberek 1878—1913. évekből) a nuncius látogatásával kapcsolatban többek között a következőket írja: „... Nagy mű volna tehát, ha a pápának sikerülne a római katolikus papságot minden háborúba sodort országban egységesen rábírní, hogy a gyűlöletet elítélje és a békét hirdesse — amint azt a német klerus már megteszi. Pacelli ezt a gondolatot szerencsésnek és figyelemreméltónak találta, de úgy gondolta, hogy aligha sikerül erre a különféle püspökségeket rávenni...” Pacelli nuncius megvilágította a gondolat megvalósításának nehézségeit, de búcsúzásnál a következőket mondotta Vilmos császárnak: „Teljes igazsága van. Ez (a béke megteremtésén való fáradozás) a pápa kötelessége, neki cselekednie kell, általa kell a világnak a békét megkapnia. Én az ön kezdeményezését szívesen eljuttatom Őszentsége elé.”

Hogy miért nem lett pápai béke, azt az előbb már elmondottuk. Azt azonban szintén meg kell állapítanunk, hogy XI. Pius pápa annyi sok komoly figyelmeztetése is süket fülekre talált. A világ sorsát intéző hatalmak nem törődtek annak a figyelmeztető szavával, aki az egyetlen Hatalom Követe.

Most azonban mintha már halványan derengene. A világ érdeklődése a Vatikán felé fordul. Hiszük, hogy ez a békemunka, amely az Egyház évezredek tradícióiból merít erőt, a világháború utáni idők tanulságai alapján jobb eredménnyel jár, mint XV. Benedek erőfeszítése.

Rády Elemér,

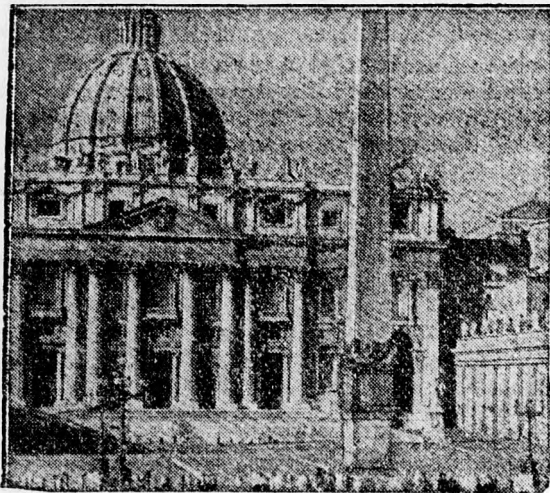
Mit ír egy világhírű folyóirat a Gastro-D. hatásáról

A *Medizinische Wochenschrift* című világhírű bécsi orvosi folyóirat 1935. évfolyamának 6-ik számában hosszabb értekezés számol be azokról a rendkívüli eredményekről, amelyeket a nemrég felfedezett, de már világhírűvé vált új amerikai gyógyszerrel a Gastro-D.-vel végzett kísérletek folyamán a Pelikangasse 4. szám alatti Childis Spítalban, (amely tulajdonképpen a Rockefeller-alapítvány bécsi rákkutató intézete) elértek. A szóbanforgó cikk közlése szerint ebben a világhírű intézetben is megállapították a Gastro D. kiváló gyógyhatását gyomor-, bél-, máj-, epe- és vesebajoknál. A kísérletező orvosok beszámolója szerint a Gastro D. rendkívüli hatásának titka abban rejlik, hogy olyan kémiai vegyületeket tartalmaz, amely az egész vegetatív idegrendszerre rendkívüli hatással van és az egész emberi organizmust szabályozza.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogeriákban, vagy megrendelhető 150 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárán. Bucuresti, Calea Victoriei 124.

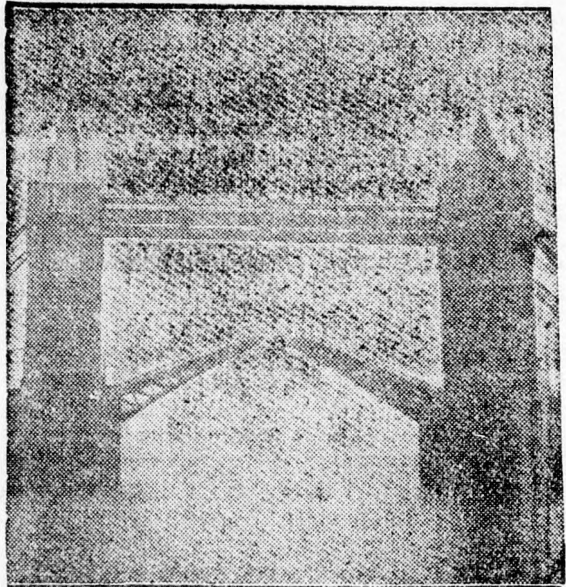
Világvárosok világhírű építményei

RÓMA:

A Szent Péter bazilika, honnan XII. Pius Pápa az Urbi et Orbi áldását osztotta.

LONDON:

A Tower hid.

HOTEL SZABÓ BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — polgári árak!

Ami mégis csak számít...

— A. A. Milne kumaceszkje —

Ronald, amint a taxijából a környéket — a világnak ezt a legszebb zugát: a Saint James Park-ot — figyelte, boldogan sóhajtott fel. Az ég kékje, a nárciszok sárga-arany mezeje s a fák zöld fátyla, mintha mindannyi ígéret lenne arra a sok szépre-jóra, amely vidékre várja. De — bár gyönyörködött a nárciszokban — mégis sokkal nagyobb élvezettel nézegette a lábánál heverő Gladstone-táskáit. Tekintete egyikről a másikra siklott s szíve majdnem hangosan énekelte: Utazom, utazom, utazom...

Menetrend szerint kettő huszonkettőkor indul vonata, Ronald tehát a pályaudvar csarnokában már kettő huszok odacsatlakozott a husvétii szünre utazó tömeghez. A hordárt, alighogy letette poggyászát, a gyermekkocsik és izgatott szülők áradata nyomban elnyelte. Nem is látta többé. Kettő negyvenkor végre befutott a vonat. A türelmetlen tömeg tapssal fogadta.

Ronald elkaptott egy éppen ott ténfergő hordárt.

— Rakja fel a poggyászatot egy elsőosztályú dohányzókosziba.

— Ez mind az öné, sir?

— A három táska. kérem, nem a tejeskannák — méltatlankodott Ronald.

Eddig is gyönyörű idő volt, de most, hogy a kalauz könyörtelenül kitélenitette Ronald kocsijából a tizenhattagú családot, mintha még melegebben, még cirógatóbban sütné a nap. Különösen, amikor már a vonat is kigördült a pályaudvarról és a házas „hordárok” a rossz helyre szállt és rejtékhelyükből előkerült gyermekeket is másmerre dugták be és Ronald egészen magára maradt, még az égbolt is ragyogóbb kékbe öltözött.

Fülkéje sarkában hátravetette magát és töprengeni kezdett. Egyideig olyan gondolatok gyötrték, amelyek legtöbbször foglalkoztatnak, amikor úton vagyunk: vajjon mit felejtettünk el becsomagolni? Azt hiszem, Ronaldot nem gyanúsíthatnók jogosan azzal, hogy ruházkodás dolgában túlságosan aggályoskodó, mert tisztában volt azzal, hogy mindenek előtt a belső érték számít s hogy a jólöltözött külső sem ér bizonyos testi és lelki jótulajdonságok nélkül. Ezzel szemben azonban azt is biztosan tudta, hogy mégis csak szörnyű lenne, ha olyan házban, ahol nem volt látogatásban s most hosszabb tartózkodásban lesz része és súlyt vet arra, hogy jó benyomást keltsen, a csomagolás körül felmerült valamilyen ostoba véletlen miatt kénytelen legyen az ebéden zöld térdnagrában s valaki másnak a szmokingjában megjelenni.

Ronald semmiképpen sem tudta fejből kivenni, hogy valamit elfelejtett. Nem a mosdószivacs volt. Nem is a finomabb borotvaecset, de még csak a második pár házipapucs sem. A nap éppen a felhők mögé bújt, amikor azon gondolkodott, vajjon elhozta-e tartalék borotvafehér-szóját, de tisztán emlékezett rá, hogy becsomagolta.

Nyugalanságának gyötrő érzése a következő okból származott: még mielőtt délutáni készülődését befejezhette volna, megzavarták. Nem emlékszik katarozatlan, mivel volt éppen elfoglalva, amikor abbahagyta munkáját, hogy házvezetőjével beszéljen, de biztosan tudta, hogy így szólt magához: „Vigyázat, ha nem leszel eléggé gondos és óvatos, mire víz-

szajössz, elfelejtetted, hogy ezt még meg kell tenned.” S most semmiképpen sem tud visszaemlékezni mivel volt éppen elfoglalva és hogy vajjon elfelejtette-e befejezni megkezdett munkáját vagy sem? ... Nyakkendőjét válogatott? ... Vagy fésülködött éppen? ... Vagy...

Közben egyik mező a másik után maradt el mellette; a vonat vidám tavaszi virágokkal ékes vasuti bevágások között vágatott tova s parányi felhőcskék között ragyogott az égbolt kékje... Ronald azonban mindezt észre sem vette... Vajjon, mit felejtett otthon?

Gondolatban végigélte az elkövetkezendő napokat; sorra vette a különféle alkalmakhoz való átöltözéseket. Becsomagolta ezt, ezt és ezt — tehát mindenre felkészült... Feltéve, hogy golffjátékra kerül sor? — Fel van szerelve... Vagy lovagolni szeretne? — Ekörül is rendben van minden... Igaz, hogy launteniszre még kissé korai az idő — de teniszöltönyét is magával hozta...

Végiggondolta még egyszer mindazt a lehető és lehetetlen ruházatot, felszerelést, amelyre esetleg szüksége lehet — és be kellett látnia, hogy mindenre kiterjedt a figyelme... Pénteken és vasárnap reggel templomba mehet; szombaton tizenkettőtől egyik vidára vadászhat; hétfőn tobogán szánra kaphat vagy borz után áshat... Mindene megvan, amire egy vízipótló-mérkőzésre készülőknek, sakkozónak vagy szörpös-fajékkal molyvadászatra indulónak szüksége lehet. S végül mindene megvan ahhoz, hogy lefekhessék...

Tehát minden a legnagyobb rendben! Mindent becsomagolt. Sőt rendesen megfészülködött, arcát is tisztára mosta. Megkönnyebbülten sóhajtott fel, leengedte az ablakot és egész lelkével belemerült a délután szépségeibe... „Utazunk, utazunk, utazunk” — csattogták, énekeltek a vonat kerekéi...

Az egyik legszebb állomásnál a vonat megállt és Ronald leszállt. Lovasfogat várta. „Még autonál is jobb — gondolta Ronald, — ilyen gyönyörű délutánon.” Összeszedték a poggyászt. „Semmit sem felejtettem el” — mosolygott magában Ronald és örült vágyat érzett, hogy ezzel a kicsisággal is eldicsekedjék. Friss-zöldben pompázó fákkal szegélyezett utakon hajtottak végig s Ronaldnak igen nagy önuralmába került, hogy hangosan fel ne ujjongjon örömeiben.

Mikor megérkeztek, vendéglátó gazdája a kapuban várta. Ronald boldog gyermekként ugrott le a kocsiról és meleg kézzel üdvözölt. Lelkendezve mesélte, milyen szép napja volt s mosolyogva hallgatta a viszontválaszt, hogy majdnem olyan az idő, mintha nyár lenne.

— Éppen teára érkezett. Legjobb lesz talán, ha a kertben teázunk.

— Pompás ötlet, csakugyan jó lesz — válaszolt Ronald ragyogva.

De azért mégis csak a háltban szolgálták fel a teát, csak éppen hogy az ajtókat tárták ki sarkig. Ronald messze elnyújtott lábbal, hanyag könnyedséggel ült, teás csészéjét kézben tartva. Jöleső barátság érzése töltötte el mindenki iránt s újból meg újból csodálkozott azon, mennyire bejóllyósolja az ember boldogságát az időjárás.

— Tudja — szólt a jobbján ülő leány felé — ilyen pompás időben látja be az ember, hogy tulajdonképpen semmi sem fontos, semmi sem számít.

De ekkor, egészen váratlanul, beledöbent a tudat, hogy nincs igaza, mert felfedezte, mi volt az, amire külön figyelmeztette magát, nehogy elfelejtse s mi volt az, amit mégis elfelejtett...

Erre hirtelen elnémult minden madárral s keservesen hideg légáramlat csapta meg.

Még a nap is elsötétedett szeme előtt.

Csak az egyik lábán volt kamásni, a másik — itthon maradt...

(Tamás A. fordítása.)

RUBENS

Irta: **CASTANO-KÖSZEGHY MARIANNE**

TANULMÁNY

San Jago! San Jago! — Espana! Espana!...
Vad spanyol zsoldosok harci riadójától rengek Antwerpen falai. Alba herceg seregei viharznak végig az elátkozott városon és újak nyomán nem marad hátra más, mint vér, pusztulás és nyomor.

Egmont és Hoorn tragédiája befejeztetett a brüsszeli vérpádon. Egyetlen szörnű jászó egész Flandria.

1576-ot irtak e boldogtalan esztendőben.

Hullahegyek magasodnak az antwerpeni Grand Place sáros kövezetén. Egész Antwerpen egy óriási temető.

A külvárosok falai lángokban állnak.

Az egyik ódon ház kapuját hirtelen feltaszítják. Nyomorult embert löknek ki rajta durva szitkok, förtelmes gúnycsohaj közepette Alba herceg poroszói. És újra felhangzik a kiáltás, melyet e rémnapok alatt oly gyakran hallottak a reszkető antwerpeni polgárok:

— Eretnek! Le az eretnekek! Halál reá!

— Anathema!...

... Egy üldözött ember fut, menekül Antwerpenből. Jan Rubens, az apa, eretnekséggel vádolta, egyetlen megmaradt kincsével, pusztán életnek hitvány maradékával hagyja el azt a várost, melyre félszázad elteltével az ő neve sugároz vissza fényt és glóriát.

Következő esztendőben megszületik a fiú, Peter Paul Rubens, a festő: Németalföld legnagyobb művésze.

1577-ben, június 29-én látja meg először a napvilágot Siegenben, egy westfáliai kisvárosban Jan Rubens és Maria Pypelinx fia, Peter Paul Rubens.

Vérben és lángban kötött nász sorsterhes időkben fogant gyümölcse ő. A szülők átélte izgalmainak tragikus emléke, egy égő város borzalmas és fontos színhelye; isteni és emberi motívumok kaotikus torlódása, halhatatlan fények és infernalis sötétségek zürzavara. — mindez egyszerre segítette kiöblösítésére az elborult flamand ég újonnan felszököröző üstökösét.

A véres antwerpeni tüzijáték, a lángok, melyek egykor félelemmel reszkettették meg a fiatal anya szívéit, az üldözött apa meghajszolt élete — ez a két tényező játszott talán tudat alatt szerepet a színek, fények, szenvedélyek világhírű ábrázolójának lelki fejlődésében. Vörös és sárga, bíbor és arany csillogása hullámsík keresztül a rubensi termében — az élet rohanó tempója és az alkotó láz halhatatlan öröme. E történelmi időkben élő emberpár frigyének ivadéka valóban atavisztikus átörökléssel kapta meg azt a szellemi útravalót, mely századok legfényesebb alakjai közé emelte őt.

Jan Rubens, az apa, azonban túlságosan nyugtalanvérű ember volt.

A kis család nem sokáig maradt együtt.

Jan Rubens csakhamar elhagyta családját és mint jogtudós, Orániai Vilmos udvarába került. Kölnbe, ahol rövidesen a herceg bizalmas tanácsadója lett.

A nagyúr azonban tulsokot van távol udvarától. Harci gondjai nagyon is lefoglalják. Távollétében, úgylátszik, inkább felesége, Szász Anna az, aki gyakran veszi igénybe az egykori siegeni prókator jogi tanácsait. Az eredmény nem is marad el: az orániai ház hamarosan egy éppoly váratlan, mint illegitim örökösrel lesz gazdagabb.

A hazatérő herceg börtönbe veti Jan Rubens, Dillenburghban. És ekkor lép előtérbe az elhagyott feleség, Maria Pypelinx, ki ez időkben valóban nem mindennapi hitvesi tulajdonságokról tesz tanúságot. Olyan tulajdonságokról, melyekről korunk asszonyai is példát vehetnek.

Ime a levél, melyet a csodálatos lelkierővel megáldott, nem közönséges gondolkodású nő intézett méltatlan férjéhez a börtönbe:

... Nem is gondoltam, hogy Kegyelmed ennyire haragtartónak képzelt engemet! Hogy is lehetnek olyan szigorú. — éppen most, amikor bajban van Kegyelmed és én még az életemet is feláldoztam, csak hogy kénytelen lessem! Még, ha annyi időm is, a haj megtörténte előtt sem ragaszkodtam volna annyira Kegyelmedhez, — még akkor sem

volna illő, hogy Kegyelmeddel szemben gyűlöletet mutassak! Hisz akkor meg sem tudnám bocsátani Kegyelmednek azt a félrelépését, melyet velem szemben elkövetett!...

Ilyen igazságszerető és világos fej ritkán található nőben. — sem amaz elmúlt századokban, sem napjainkban. Egyrészt ez, az anyától örökölt jóságos és megbocsátó lelkület, másrészt az apa lényében állandó túltengő viharos érzékiség, — az erő és mámor rapszódikus váltakozása, — ezek alkotják Peter Paul Rubens, a festő jellemvonásait.

A gyermek első iskoláit a kölni jezsuitáknál végezte el. Anyja magisztrátusnak szánta őt. Azonban itt Kölnben váratlanul meghal a családfelelős, Jan Rubens. Halála után az özvegy visszatér gyermekeivel Antwerpenbe.

Peter Paul most apród lesz Marguerite de Ligne hercegnő, Lalaing gróf, Antwerpen egykori kormányzója özvegyének főúri udvarában. Az ifjú jól találja magát a választékos környezetben, ahol alkalma nyílik nyelvek tanulására, módos udvari szokások elsajátítására és ama bizonyos savoir vivre nem is olyan másodrendű tudományának elsajátítására.

Aki ezidőben figyeli a karesú apród élete folyását, egyelőre még nem sokat vehet észre az oroszlánkörmökéből. Pedig az öntudatlanul szunyádó nemes mag, a piktúra szeretete már lassan érik, bontakozik a fiatal fiú lelkében, hogy később pompázatos aranykalásba szökellve árássza el egész Antwerpen gazdag aratással. Az udvari élet műértő légköre, híres művészek gyakori emlégetése delezés erővel rohanta meg egyszerre az ifjú Rubens szívét. Tanárokat keres fel, kik készséggel foglalkoznak vele és korán ismerik fel a még csak naívnál, kezdetlegesen megnyilvánuló tehetséget. Az élet és az ember legelső írott dokumentuma, — a biblia ihlette meg a kereszténység egyik legszenvedélyesebb erejű festőjének első szárnypróbálgatásait: a kis Rubens legelőször a kevésbé ismert régi flamand mester, Tobias Stimmer biblikus tárgyú képeit másolgatta. Első komoly tanítója Tobias Verhaeght, majd Adam van Noort, az antwerpeni Szent Pál-templom oltárképének, a híres Szent Péter-csoportnak alkotója. Festési modora elég hideg volt ennek a különben sem rokonszenves jellemű északi doktornak, aki egyébként az italt és a közönséges szórakozásokat sem vetette meg. Valóságos szellemi és lelki felfrissülést jelentett tehát Rubens életében, amikor Van Noort oktatását egy másik, jóval jelentékenyebb művész, Otto van Veen — ismertebb nevén Vaenius — tanításával cserélheti föl. Az új mentor tekintélyes személyiség volt, grata persona a legtöbb európai udvarnál. — a pármái hercegek mérnöke és építész, később a spanyol udvar festője. Izig-végig művészegyenység és széplelek. Rubens sokat tanult az ő oldalán.

Leleki fejlődésében, művészetének újonnan kialakuló irányzatában azonban egyik tanára sem tudta befolyásolni őt.

Ezalatt Antwerpen, ez a sokat szenvedett hatalmas németalföldi város szintén boldog napokra virradt. A spanyolok busásan tették jóvá egykor mérszáltsáik emléket és mindaz a fény, ragyogás, jólét, mely e mozgalmas időkben elképzelhető volt Európában, hatványozottan lelt otthonra Izabella infánsnő és férje, ausztriai Albert herceg, az újonnan bevonult helytartó udvarában. A fiatal főherceg roppant hatalmas birtekosává vált, — ő lett az egész egyesített Németalföld kormányzója.

Ragyogó esztendők következnek most — Flandria dicsőségének legszebb, leglegendásabb korszaka. Az áldott kedélyű flamandok boldog idők-

A tavaszi szállítás megkezdődik.

Rendeljén minél előbb, hogy a növényeket idejében megkapja.
AMBROSI, FISCHER és T-sai
Aiad, Jud. Alba

nek lesznek tanui, egész életük csupa jólét, derű és öröm. — kicsit epikureusi, kicsit népies öröm, mely végigcsendül minden nagy Kermesse-re, — búcsúra konduló harangzónát a Schelde partjain.

Vaenius jól látta, micsoda kincs izzik a tanítvány lelkében. Ez az ember valóban kivétel volt társai között: nem ismerte a féltékenységet. Meghívást eszközölt ki kedvence számára a főhercegi udvarhoz. Ragyogóan fogadták az ifjút, akinek azonnal hatalmas megrendelések elkészítésével nyílt alkalma, hogy behizonyítsa képességeit. A brüsszeli királyi palota kápolnájában a Szent család képét festette meg, melyet a Dominikánus-rend számára készített Utolesó vacsora követett. Majd a Flamand Tudós Társaság rendelte meg nála Mária és az Agyali Údvölzet örökszép témájának megfestését.

Harminc esztendő ekkor Rubens. Harminc éves csak és immár az ország legelső festője.

Az üldözött eretnek fia eljutott az érvényesülés legmagasabb polcára. Amikor az antwerpeni Szent Ildefonso-társaság arannyal megtömött pénztárcát ajánl fel neki, — joggal hagyhatták el ajkait e büszke szavak:

— Meg vagyok elégedve, akkor is, ha műveimet értékük szerint becsülik!...

(Folytatása következik.)

A Premontrei Rend visszaállításának 138-ik évfordulója

Fehérvásárnapján mint minden évben, ünnepélyesen és bensőségesen szentségimádással kapcsolatban tartja meg a premontrei rend nagyváradi templomában visszaállításának és ünnepélyes megalakulásának emlékünnepeit. II-ik József legfelsőbb rendelete 1787-ben feloszlatta a nagyváradi-hegyfoki prépostságot és a javait a vallásalapozó esatolta. II. Józsefnek 1798 február 26-ikán bekövetkezett halála után országos mozgalom indult: meg a rend visszaállítása érdekében és már március 20-ikán Lokker Imre váradszentmártoni premontrei plébános Bihar megye közgyűléséhez beadta a folyamodását, amelyben a rend visszaállítását kérelmezte és kérelme élénk visszhangra talált.

Már előbb is történtek erre névze kísérletek; még 1790 január 28-ikán tizenhat vármegye terjesztette az ügyben a királyhoz a jászói premontrei rend visszaállítása érdekében és 1796 május 10-ikén Sáros, Torna, Szepes, Zemplén és Borsod vármegyék újra megsürgették a visszaállítás ügyét, mégpedig egyszerre a királynál, a nádornál, helytartó tanácsnál, a primásnál és országbírónál. Azután pedig a szétszórtan élő premontreiek élükön Zászló András pesti egyetemi tanárral fölíratot intéztek a magyar károkhöz és rendelkez, hogy a jászói, leleszi és váradhegyfoki prépostságot állítsa vissza.

II. Lipótnak 1792 március 1-én bekövetkezett halála megakadályozta ígérete beváltásában, hogy a rendet visszaállítsa, de I. Ferenc király 1802 március hó 12-ikén írja alá azt a nevezetes „diploma restitutionalét”, amellyel a rendet visszahelyezi jogába.

1802 április 25-ikén fehérvásárnapján volt az a korszakalkotó nap, amelyen a premontrei rend mint testület a visszaállítás után megkezdte működését. Az eltörölt öta tizenöt premontrei maradt életben, akik ezen ünnepre Jászóra ösezgyűltek, ahol a váradhegyfoki prépostságnak is volt a központja.

Az 1802-ik évben harmincegy növendéket vettek fel, kikből huszonkettő a rendnek oszlopos tagjává lett és maradt haláláig.

Már 1802 március 30-ikán megtörtént a váradhegyfoki prépostság átvétele, amelyet Klobusitzki Antal királyi biztos ünnepélyes formák között adott át és pedig a következőket: Váradszentmárton, Betfiát, Harangmezőt, Almamezőt, Kereszt-szeget, Farnost, Asszonyvásárt és Felső-Ábrámot; továbbá Félix-fürdőt, Vadász-, Prépost-, Óssi-, Kie- és Nagy-Győr-pusztákat és a váradi promontóriumon egy szőlőt, vagyis a körösparti oldalon. A jászói házi levéltár őrzi az erre vonatkozó hiteles adatokat.

Ezt az emlékünnepet a premontrei rend szentségimádással ünnepli meg a vasárnapi istentisztelet sorrendjén, amelyre a hívőket ezúton is szeretettel meghívja.

A Szentsek erre az ünnepre teljes búcsút engedélyezett a templom látogatói számára.

MAKACS FEJFAJÁS ELLEN: BERETVÁS pasztilla!

Asszonyok dolga

Dédanyáink patikája

Boldog ifjúkorunk házi olvasmányában, Gyulai Pál Vörösmarty életrajzában olvastunk valaha a jóságos nagyasszonyról, akihez az egész falu orvosságért járt minden bajában.

Ha kissé behatóbban megvizsgáljuk azt a receptgyűjteményt, amely 1822-ből maradt ránk „Alkalmatos könyvecske” címmel és amelyet a dunántúli Cecén írtak, fogalmat alkothatunk magunknak a nagy költő édesanyjának patikájáról is.

A kis könyv 174 receptje „különb-különb nyavalyák” egymástól nagyon különböző gyógyítás különös keveréke mellett a mai értelemben vett receptig minden megtalálható benne.

Figyeljük meg, mennyi minden kellett ebbe a patikában.

A növények közül kellett például: diófa levele, dióbél, petrezselyem, tormá, retek, kömény, sáfrán, hársfa-levél, vöröshagyma, zab, kakukkfű, fekete nadálytő, kigyóhagyma, pipacs, üröm, nyírfatapló. Ez a néhány növény a harmada a receptkönyv összes gyógynövényeinek.

A legtöbb teaként szerepel, vagy a levét kell kifacsarni, vagy szárítva porrá törni, tejben, égett borban inni.

A vöröshagyma például kelésre jó, mondja a 49. recept. „A vöröshagymát aprítsd apróra, azután törd össze dióbéllel és rántsd be vajjal és kösd a kelésre.

A fulladozásról ezt olvassuk: A kaporelevelet aszald meg és főzd meg borban, azt igyad.

Találunk tisztán kozmetikai tanácsot is.

„Szepiőről: A zablisztet szítáld meg és azzal mosakodjál, elvész.” Hogy fehér légy: „Főzz ürömöt kecsketejben, azt igyad éhgyomor-ra melegen.” Hajhullás ellen: „A cserfának a levelit főzd meg vízben és azzal mossad a fejedet.”

De úgy látszik, nemcsak fűbe-fába rejlette Isten az orvosságot, hanem az állatokba is. Azért kell a házi patikában nyúlháznak, nyúl-májnak, csuka fogának, babuka és vakondok szívének, kígyónyelvének, szarka velejének, farkas csontja, húsa, szemének, galamb szívének, hangyatojának, embercsontnak lennie. Ez is csak egy része azoknak, amit a háznál kell tartani!

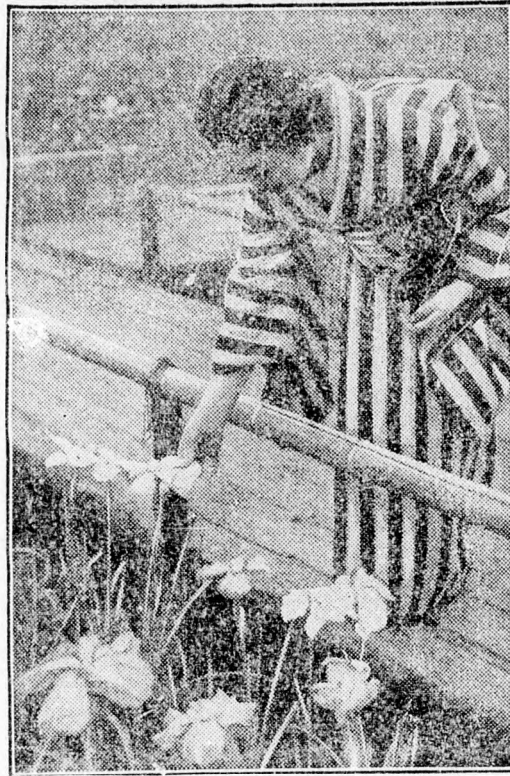
A farkascsont és hús a sebekre rakva jó. A nyúlhájjal meg a kelést tisztítja ki, csak ember legyen, aki állja.

A csúzi így gyógyították: „A csuka fogát meg kell törni, citromhéjat, izsópot, zsájt, timsót és egy kis mézet borban meg kell főzni és azzal mosni.”

A nyavalyák mellett egyéb hasznos tanácsokat is találunk a baromfiakra, tehénre, méhekre, kertre vonatkozóan.

A beteges tyúkokat például nyírfá hajából kell itatni. A káposztát nem bántja a hernyó, ha a magot vetés előtt szalonna-zsírral kenik meg.

Mindez csak ízelítő akar lenni dédanyáink patikájából. Ha ehhez hozzávesszük azt a sok tudnivalót, amit a méhek, virágkertészet, állati betegségek ismerete jelent, bátran állíthatjuk — egyszersmind vigasztalásul a mai háziasszonyoknak: derék háziasszonyok és anyákak lenni dédanyáink korában sem volt könnyű feladat.

Tavaszi kép Japánból.

A konyha körül

Tarhonyás sertéshús. Félkiló apró kockára vágott sertéshúsból jó paprikás pörköltet készítünk, de nem főzzük meg egészen puhára. 25 deka tarhonyát kevés zsíron sárgára pirítunk, hozzákeverjük a félig kész pörköltöz és hozzáadunk még fél kiló apró kockákra vágott, nyers burgonyát. Megsózzuk és annyi vizet öntünk rá, hogy három ujjnyival ellepje. Lefedjük és addig paroljuk, míg a víz elfő és a hús, tarhonya, burgonya egyaránt puha. Ecetes paprikával vagy uborkával tálalhatjuk.

Sonkás palacsinta. Háromnegyed liter tejjel, három tojássárgájával, csipetnyi sóval és 38 deka liszttel palacsintát készítünk. Ha kisütöttük, megtöltjük tejjel elkevert darált sonkával, göngyölegeket készítünk, mint a rántott húst meghengergetjük lisztben, tojásban, morzsában és kisütjük.

Tavaszi divatlevél

A jersey-ruha örök divat. Különösen divat pedig ma, amikor Párizsban épügy, mint az egész világon a hölgyek az öltözködésben az egyszerűséget és a finom eleganciát keresik. Nincs ma Párizsban olyan nagyház, amelynek kollekciójában ne találunk néhány egészen finom vonalú, jersey-ruhát és kosztümöt. Schiaparelli gépkötésű, tűzpiros angol ruhája, egyike legbájosabb darabjainak. Bruyère egész sorozatot mutat az érdekesnél érdekebb jersey-kosztümből és ruhákból. De vannak Párizsban divatházak, amelyek kizárólagosan jersey- és kötött toalettekre rendezkedtek be. Ezek között a legismertebb és a legnagyobb sikerű Mme de War kollekciója.

Amerika legkedveltebb divatszíne idén tavasszal a testszínű selyemharisnyának a beige árnyalata. Ebből a kicsit rózsaszínes drapp színből készülnek nemcsak kosztümök, délutáni selyemruhák, hanem estélyi toalettek is. A „selyemharisnyadrappszin” — így keresztelték az új árnyalatot az amerikaiak — favorit lett az idei divatszezonban.

Az inasok takarító mellényéhez hasonlít, csak éppen újatlan és drága nehéz selyemből vagy jerseyből alók azok a sárga-fekete, rózsaszín-fekete csikos mellények, melyeket Piguet mutat délutáni ruhához ideai kollekciójában. A legszebb délutáni modeljeinek egyike nehéz ottománserű selyemből készült, erősen harangszabású szoknyájú toalett, elől a kivágástól egészen a derekig zippzárral. Fekete, sárga csikos selyemmellény egészíti ki ezt a modellt.

Az estélyi ruhákhoz idén ismét estélyi kalapot mutatnak Párizsban. Az estélyi kalapok részben tüllből, részben strucc tollból, részben pailletből készülnek. Molyneux egyik estélyi ruháját mint aranybabérkoszorú egészíti ki a fénytelen aranyflitterből készült turbán, majdnem könyökig érő gazdag fekete tüllfátyollal díszítve. Majdnem minden Molyneux-ruhához tüllből esavart turbánserű kalapokat látunk. Egyik testhez simuló fekete, alul plisszírozott szoknyájú estélyi ruhához, amelynek levendulakék selyemből van a dereka és levendulakék selyemből a csipőig érő, elől fekete flitterpánt-hímzéssel díszített kis kabátja — zsirardi kalapot mutat Molyneux. A lapos kis zsirardi kalap ugyanabból a levendulakék selyemből készült, mint a ruha dereka és kabátja és szalag helyett ugyanolyan szélességű fekete flitterpánt díszíti, mint a kabát elejét. A lapos kis kalapról derekig érő, dús fekete selyemtüll fátyol csüng le.

Lelong kollekciójában érdekesek a sötét színű szoknyák és hozzá az elűtő színű, csipőig érő kosztüm-kabátok. Sötétkék szoknyához: tűzpiros, világoskék; sötétszürke szoknyához: világosszürke és sárga kabátot látunk Lelongnál.

A világháború előtti békeévek nagy divata volt a jett. A fényes, fekete üvegszerű gyöngyhímzéssel díszített, halasontos derekú ruhákra még nagyanyáink idejéből emlékszünk. Milyen furcsa, hogy az ideai háborús párizsi divat újra felszínre hozta a jettet. Schiaparelli kollekciójában egész sereg modellt láttunk, délutáni ruhákat, éppúgy, mint estélyi toaletteket, jettel hímézve. Egyik legszebb fekete estélyi ruhájának a vállpántja és a kivágás körüli szegélyezése jettből készült. A parányi, szinte mellig is alig érő türkizkék, rózsaszínű bolero is gyakran jettel vannak hímézve. Balenciaga kollekciójában is látunk jettel hímzett estélyi toaletteket, sőt jett golyókból összeállított bársonyszalagra fűzött nyakláncokat is.

Tavasziárás

— Elbeszélés. —

Írta: Péczety József

A szél fűtyörésze nyargal az országúton. Viszi magával az apró hópihéket. Utközben szerette-szejjel szórja. Itt-ott nekivágja egy-egy tanyaház falának. Ott megtorpan. Egy pillanatra megáll. De aztán csak hajrá! Vágtat eszeveszettül a rónán át. A fák kopasz ágait rázza, csavargatja, az utjába eső arkokat, gödröket betemeti, nekinekíront egy-egy árva kutágnak. Birkózik vele. Dühében sir, jajgat s egyszer-egyszer úgy szűköl, mint a megvert kuvasz.

A kis tanyaszobában együtt ül a család. A meleg búbos körül. Az asszony fon. Pergeti a rokkát. Nyáron át nyúvódik a gunya s azt pótolni kell. Errevaló a tél. A nagy ráérő idő. Julis, a nagyleány varr. Keskeny csipkével szegett fűdröt mesterkedik egy ingvállra. Amíg a fűt bujkáltatja az erős háziszótesben, lelke a szomszédban jár. Andris azt fogadta tegnap este, amikor „véletlenül” találkoztak a csordakutnál, hogy a mai nap, délelő után, valamilyen nessel átneéz hozzájuk... s mindjárt itt van az este. Mi ühetett hozzá? Nem mer? Félt?... Vagy valami baja történt volna?

A gazda, már mint Kallantúy Péter, az asztalra könyökölve maga elé bámul. A kemény eperfa hullámos cirádát nézi. De olyan kitarlóan, mintha most látná először. Majd hosszas vizsgálódás után fölveti a fejét s az ablakon át a kinti világra felejtkezik. A végenemlátható nagy fehérségre. Odakint hóval van fődve minden. Istálló, ól, szin, göré teteje s a föld háta szélében. Hosszában. Ami után hetek óta sóhajtozott beteljesült. A jó Isten meleg takarót adott a vetésekre. Az őszin van egy jó arasznyi.

Még alig pár napja eső szemetelt. Na, ha erre száraz fagy következik?... Az emberekben megszerkedett a lélek! Megszakad az „élet” gyökere. De — hál’ Istennek! — a szél hirtelen megfordult s a kis esőszemek fehér pihékké formálódtak.

Most már jöhet a fagy!

S meg is érkezett. Cifra virágokat pingált az ablaküvegekre.

— Csak mesterkedgy! — mondta Péter nagy lelkinyugalommal úgy magában. Majd arra gondolt, hogyha így tartja magát az „dó” nekítog a trágyahordásnak. Lesz úgy hatvan szánkóval. Hetvenne! Ami kívánatos is, mert a külső táblák már erősen várják az abrakoltatást. Hát majd most kapnak. Holdanként tíz-tizenkét rakományt. Annyi jut egyre-egyre. Az aztán majd dolgozik öt-hat esztendeig.

Árpa, tengeri, buza...

Hogyis csak?

Behunyta a szemét s mindjárt előtte volt az egész tag. Láta a husz holdjának mind a négy sarkát.

A dülő felé nyolc hold buza... Már az ősz dereka felé olyan volt, mint a bársony. Vastag, zöld levelek. Nem csoda. A föld szépen bevette az ekét s úgy omlott utána, mint a parancsolat. Pedig nyakig beleeresztette. Egy cseppet sajnálta is a lovakat. De megbiztatta őket:

— Most csak gyérünk! Majd passziózhattok eleget a télen!

Hát azóta nem is csináltak mást, csak esznek és isznak. Gyűjtik az erőt tavaszra... Hát gyűjtés. Kell az! Még ugyan kell! Az a kis trágyahordás, ami most következik, nem számít. A szánkó könnyen siklik a sima hó felett. Csak az indításnál kell megfogni. De ez a kis mozgás szükséges is. Jobb étvágyal fálnak utána. Tudja magáról. Így télen sohase éhes. Pedig itt a sok jó husétel. Hurka, kolbász, tőpörtyű... A hizó elütötte a másfél mázsát. A szalonnája tenyérnyi. Olyan, mint a vaj. Az asszony hízlalta. Korpa, árpa-dara, tengeri... Hát a tengerinek jól aláverték. De nem baj. Az a hiba, hogy a párját el kellett pocékolni. A hentes harminc lejt adott kilójáért. Úgy számította, hogy kap érte ötezer lejt s alig ütötte el a háromezeröttszázat. Ha valami, hát ez nagy igazságtalanság. Harminc lejt, igaz, volt már huszonöt is. Pedig ha nyáron bebegy a hentes boltjába, hát hatvan lejt egy kiló szalonna. Voltaképpen itt kellene a kormányznak a sarkára állni! Mert úgy igaz, hogy a tanyai egyes ember ezen éppenséggel nem tud fordítani.

Péter gazda ez egyszer úgy odaadta magát a keserű gondolatoknak, hogy a Bodri kutya kántását észre se vette. Csak arra neszelt, amikor a gerényajtó kinyílt.

A szomszéd nyitotta. Bujdosó Mihály. De ott nyomakodott a nyomába a fia is. Az Andris.

— Mongya az idő, Péter! — ezzel a szóval hozta be Mihály a subát, amelyre ujjnyi vastagon rakodott a hó.

— Mongya! — hagyta rá a Péter.

Mihály szomszéd erre egyet fordult maga körül s azzal úgy megrázintotta a subát, hogy az

asszony meg a nagy leány szeme, szája telecsapódott hóval...

A fehérség sivalkodott. Rázogatta a fejét s törölte ököllel az arcát...

Péter nevetett. Magyarázható. Ő is egyazonképpen szokott cselekednie úgy alkalmilag az ijedős asszonyképekkel.

Andris is elröhintette magát, mire a Julis hátát fordított neki. Azzal értelmezte, hogy haragszik. Ez a harag ugyan nyomban elpárolgott, amint Andris odatelepedett a búbos padkájára s tudatta, hogy dohányért volt a városban, meg masinért. Csak éppenhogy megérkezett s már itt is van...

Mihály szomszéd Péter mellé telepedett az asztalhoz s azzal kezdte:

— Ugyan megijedtem az éccaka!...

— Na?

— Arra neszeltem föl, hogy ugyan csikorog ám a kütégem! Hm! Vajjon ki szomjuhozott meg így éjnek-évadján?... Füleltem... A Lompos nem ugatott. Hát csak házbéli... De Zsófi is a helyin. Andris is... Aztán hamarosan rágyűttem, hogy a szél. Északra fordult... Akkor pedig itt a száraz fagy! Megette a nem jó!... Kitekintettem az ablakon... Hát fehér az egész világ! Nincs semmi hiba! Nem is lesz! Hál’ Istennek!

— Magam is majdnem úgy jártam! De én rögvest láttam, hogy az Ur ránk tekintett!

Itt megakadt a szó. Meg, mert a szófonalat nem lehetett tovább sodrani. Az Ur, akinek végtelen jósága kifogyhatatlan a gyarló emberek irányában.

Azonban a gondolatokra már nem lehet nyugót vetni. Azok akarva, nem akarva tovább lüktetnek a fejekben: Vajha ezután se hagyna el bennünket. Tavaszon jó kiadás, meleg esők... Akkor is, amikor a buza hasat ereszt, akkor is, amikor szárba szökik, kalászt hany... érik.

Péter önfelédten sóhajtott. Nem szólt. Nem, mert a ki nem mondott, szóba nem öntött gondolatokra csak egy sóhajásban felelhet az ember.

Mihály is csak úgy. Ejtegette a fejét s egyetkettőt hümmöztetett.

Kis idő multával Péter föltekintett az asztal-lapjáról s hogy se a Julist, se az Andrist nem látta a szobában, odaszólt az asszonynak:

— Hát a gyerekek?...

— Kinn vannak a pitarba...!

— A pitarba?...

S Mihályra nézett. De úgy, mintha csak azt kérdezte volna:

— Mit szólsz hozzá?

Ennek meg az volt a csapóvége, hogy Mihálynak bővebben jutott a földi javakból s e tekintetben őt illette a szó: Beleegyesülsz ebbe? Jóváhagyod?

Mihály ez egyszer nem fukarkodott a véle-

ményével. Ráhagyólag biccentve meg a fejét, azt mondta:

— Fiatalok...

Ebbe benne volt minden. Jóváhagyása a jelennek, de egyazonképpen az elkövetkező jövőnek is. Ha már egymásba vannak gabalyodva a gyerekek, ő nem áll közjük. Ezt meg is szentesítette azzal, hogy érdes tenyerét egyidejűleg átnyújtotta az asztal fölött Péternek...

Hat hét, nyolc hét...

Lassan, lassan morzsolódtak a hosszú téli napok. Mert voltaképpen az a hosszú nap, amelyiknek a végét várni kell. Az ember összetett kézzel ül a nagy karosszékben vagy a fakapán. Ül, ül s várja a nap végét, a hét elteltét, a következő hónapot... a tavaszt. Amikor a föld pihen, az ember is csak úgy. Nincs semmi foglalatosság. A szekér, az eke, fogas, borona rendben. A kisebb szerszámok is: Asó, kapa, kasza. Az etetés, itatás nem munka. Még időtöltésnek is majd semmi. Jön-megy az ember, bódorog. Hol a házba, hol az istállóba... De az istállóban is csak napról-napra szaporodik a keserűség. A takarmány fogyatékán. S hol van még az új?...

Péter azt hitte az őszön, hogy ezidén még fölösleg is marad s ehöl-e, venni kell. Legalább száz kéve tengeri-korót.

Mert az a legnagyobb hiba, hogy még mindig h) es ho az egész határ, vagy pedig egy-két nap s a kalendárium már tavaszt mutat. Rendes időben, így tél utólján, a nap már nyalábszámra szórja lefelé a sugarait, mire a föld vackolódni kezd. Hányja magáról az elavult téli gunyát s a buza sütkérezik. Neki-nekiindul... Most meg ott gubbaszt a hó alatt. Alszik. Ha ugyan nem történt valami baja?...

Addig-addig, hogy Péter kitalpalt a vetéshez. Csizmája orrával öt-hat helyen szétturkálta a havat. Leguggolt. Ujjait leszuszakolta a földig... Ott tapogatódzott... A föld enyhős... a kis levelek érdesek, erősek... A színük is tartja magát... Hát csak egy kis türelem!

De nem sok türelemre volt szüksége. Olyan hirtelen fordult az idő, hogy az csoda! Reggel még a tél uralkodott s este érve a hónap már se bíre, se hamva. Pedig a nap jóformán elő se bujt. Ellenben délről meleg szél kerekedett s az arkok egy-kettőre tele szaladtak hólével. Szinig. A föld háta meg úgy gözölgött, mint unár derekán a napra tett mosott ruha...

Attól a naptól kezdve Péter csak kinn a földön kerülgött a táblákat. Egy jó hosszú karó volt a kezében s lépten-nyomon beleturkált a hantokba...

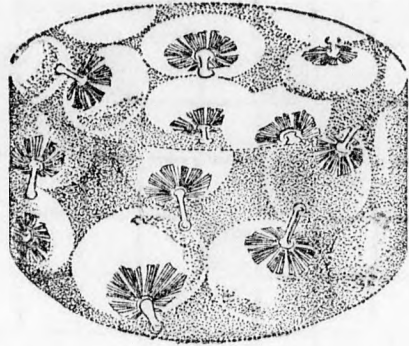
Alig egy kis hét s Péter egyik este úgy hát-mögül odahagyta az asszonynak:

— Holnap nekivetem az ekét!

Coty
Puder

neve a legjobb
minőséget és a
valódi francia
eredetet
biztosítja.

COTY

EREDETI COTY-PARIS KÉSZÍTMÉNYEK

Gyógyítható-e a tüdőbetegség? KÖNYV ÉS KULTÚRA

Mindazok, akik asztmában, tüdőcsúcs-, vagy légcsőhurutban, aszódulásban, tüdőkatharrushban, idült köhögésben, állandó rekedtségben és náthalázban szenvednek, mindezek teljesen ingyen és portómentesen egy tájékoztató könyvet kapnak, több ábrával. Dr. Guttmann orvos szerkesztésében: „Sind Lungenleiden heilbar“ (Gyógyítható-e a tüdőbetegség) címmel. Irjon egy levelezőlapot (8 leles bélyeggel) alantí pontos címre: **PUHLMANN & CIE. BERLIN 947. Müggelstrasse 25-25 a.**

KERESZTREJTVÉNY

18. (393.) SZÁM.

Beküldte: Fazekas Sándor

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16				17						18			19	
20				21	22				23			24		
25		26		27	28			29	30	31		32		
	33			34			35	36		37		38		39
40					41		42			43		44		45
46							47			48		49		
50				51			52			53	54			55
56			57		58							60		61
62				63		64				65			67	
68			69				70			71		72		
		73		74			75				76		77	
78		79		80	81							82		
83			84		85			86		87				
88			89		90			91	92		93			94
95		96		97		98		99		100		101		102
103				104		105				106	107			108
109				110						111		112		113

Megfejtésül a v. sz. 1, 46., függ. 29., 83. sorokat kerjük beküldeni. Beküldési határidő: április 11.

Vízszintes sorok:

1 Petőfi-költemény egy sora. 16 Ólomény 17 Kézgyével ellátva. 18 Művészet idegen nyelven. 19 E betű hozzátoldásával idegen női név. 20 Időmúlását hirdeti. 22 Irige labételes módja. 23 Nem paraszti. 24 Itt gyűjtötte össze a híres tudósokat, írkat Mátyás király. 25 Időhatározó. 26 Hangszer, jazzban nélkülözhetetlen. 28 Ó. i. t. c. 30 ... oki szoros. 32 Zak. 33 Indulat. 35 Híbtalan. 7 Évszak. 39 Idegen névelő. 40 Ezt a hidat sodorta el Nagyváradon a Körös. 42 Lovas katoná volt. 44 Lapul, görnyed, erdélyi népies kifejezéssel. 46 Népdal első sora. 47 Idővel ökör lesz belőle. 49 Zenei hang. 50 ...umen. 51 Német előjáró szócska + valamiben hibás. 53 M. M. 56 Lakat alá tesz. 58 Akadályoz. 59 Ilyet csak kutya tesz. 61 Idegen névelő, fon. 62 P-vel egy szerencsétlen ország, amelyiket nemrég vágta kétfelé. 64 Fatörzsből vajt néger csónak. 66 Földszintnél magasabb. 68 Házi állat. 69 Mostanában sokat emlegetett iparvállalat rövidítése. 70 Argen... 72 Eladási hely (ékezzel). 74 N. R. 75 Biatorbágyi rém. 77 Latin személynév. 78 Szent férfi. 80 Vissza tévedés. 83 Közigazgatási terület, de mozgás is. 85 Tartozik. 87 Kötőmelékes hegyalakulat névelővel. 88 Nem mindenki... a maga portáján sem. 89 Sohse lesz belőle futóhajnok, de az inyenek azért szeretik. 91 Kötőszó. 93 Nagyban eladás. 95 Kérdő szócska. 97 Etiópiai herceg. 99 Bejegyez. 101 M-mel istentisztelet. 102 Kinai név, de a dohányos is füstöl... 103 Van neki esze. 104 Minden városnak van ilyen parkja. 106 J. J. 108 Hajó hátulja. 109 Ilyen szó is van. 110 Ékkel román férfinév. 111 Volt király. 113 Női név.

Függőleges sorok:

1 Vicc. 2 Göngyszű. 3 Korszak. 4 Idegen névelő. 5 Kicsinyítő képző. 6 Bibliai zsidó főpap. 7 Lónév. 8 Idegen vég. 9 Aktá. 10 Al. 11 Lábbel. 12 Vigyázó. 13 Ilyen lap is van. 14 Vérengző vad. 15 Füstölve nem rossz. 21 Tompa zaj. 28 Gázló madár udvarlása. 27 Erdélyi katonai parancsnoka volt. 29 A népdal negyedik sora. 31 S. S. S. 33

Perzsa költő volt, egy felesleges o-val. 34 Ebédre hívó hangszer, egy zavaró „a” betűvel. 35 Valamikor harci felszerelés volt; régies írással. 38 A félreeső utcákat nevezik így. 40 Rossz lő. 41 Éktöréssel értéketlen maradvány. 43 Ismeretlen adakozó. 45 Miért is busulna. 48 Országos magyar gazdasági egyesület. 52 Dojít. 54 Szülő. 55 Volt királyné. 56 Kereskedés. 57 Idegen semmi, nincs tovább. 60 Trices-traces. 61 Óvodácska. 63 Vissza ékkel, kalászos növény. 65 Fácska. 67 Glasz város, itt gyűltek össze husz év előtt a külföldi újságírók. 71 Most, más nyelven. 73 Kopasz, de mezőre is mondják. 75 Francia dél. 76 Vissza Várpálya melletti kis község. A háboru alatt rohamképző tanfolyam volt ott. 78 Egyház, e = a. 79 Pár. 81 Beható rag. 82 Sárga, öszsze-vissza. 83 Petőfi-vers egy sora. 84 Eső után van. 86 Sürgős dolga van. 90 Fejfedő. 92 Sport eszköz. 94 Keres. 96 Lim... felesleges m-mel. 98 Idegen cégtábla. 99 Svájci város, m = n. 100 Spanyol folyó + g. 102 Növényrész. 105 A föld istene. 104 Nyelvtani fogalom. 108 Kettőzve réger dob. 110 Képző. 111 Vissza mutató szócska. 112 Közlekedési vonal. 113 Kicsinyítő képző.

11. számú keresztrejtvényünk helyes megfejtése:

Vízszintes: 1. Vörössipkások. 23. Megyeri. 36. Sugárút. 50 Sakkfeladvány. Függőleges: 1. Voluntarizmus. 6. Ibolya. 11. Koszorúsleány. 19. Gertrud.

Helyesen megfejtették: Gahér Paula, Gárdos Olly, Paál János, Csibý Lenke, Kiss Lajos, Stéger József, Zonda Imre, Eröss János, Gazla Ferenc, Albert Istvánné, Albert Pityu, Csiky Evike, Csiki Mártuska, Dorner Ernő, Agoston Gyula, Darvas L. V., Tamás Antal, Muhary Béláné, Gyöngyössy Béla.

A jutalomkönyvet Stéger József (Kolozsvár) nyerte, elküldtük.

Bangha Béla:

Világhódító kereszténység

Sok gondolkodó embernek egész méltán fel-tűnhetett, hogy utóbbi években a pápai tekintély s rajta keresztül a katolicizmus erkölcsi erejének presztízse milyen hihetetlen mértékben gyarapodott. Nemcsak a részvétlenül közömbös, Egyházon kívül állók, hanem olyanok is, akik az Egyházon belül még a tegnapi-tesnapelőtti években élesen szembefordultak veje, vagy legalább is félvállról vették minden megnyilatkozását, milyen kívánság várják a pápa szavát s milyen megértéssel fogadják a katolicizmus határozott állásfoglalását. A világsajtó nem egyszer kétszer, hanem igen gyakran, egész nyíltan, kifejezésre juttatta már hogy az emberiség reménye a Vatikánban összpontosul. Társadalmak, amelyek rendjét évszázadokon keresztül az Egyház biztosította, most, amikor az Egyháztól elszakadva — hosszú időn keresztül a maguk lábán járva — felszínes és látszatigazságok hátán népszerűsége vergődött, divatos elgondolások hinárjába gabalyodtak, mintha rádöbbenének, hogy az igazi pásztor s az egyedüli hivatásos tanító nélkül el kell veszniök.

Ez a mai állapot ad különös hangsúlyt a nagynevű szerző könyve időszzerűségének. Maga a szerző már a címlapon mondja, hogy könyve a társadalom Krisztushoz való visszavezetésének módszertani tanulmánya. Hatalmas, messzeágazó kérdések krisztusi szintézisbe foglalása különben a könyv s bár háttérben komor világnézeti harcok sötétlenek, kifejlésében ott ragyog a kitűzött cél biztosítottasága: az emberiségnek Krisztussal való egyesülése. Gigászi feladat, de Bangha Béla Jézustársasági atya szélessugarú, lélektani áttekintése, egyetemes helyzetismerete, világrészre kiterjedő látóköre egészen maradék nélkül megoldotta. Proházska diadalmas világnézete ez a könyv, tele nem optimizmussal, de ugyanakkor kiméletlenül reális józansággal. Minden során meglátszik, hogy a munka hosszú évek vívódó elmélkedéseinek s egy világtávlatokban gondolkodó léleknek gondosan leszűrt eredménye. A nagy szónok és kiváló író minden eszközzel, könnyedén, világos-érthetően, szemnek és fülnek kellemesen tárja olvasója elé a legnehezebb világnéző építő kerkérdéseket s ezért mindvégig érdekfeszítő és lebilincselő. Ezt a könyvet elolvasni nemcsak kötelesség, hanem élvezet is egyúttal.

Az április havi légvédelmi előadások sorrendje Oradeán

Nagyvárad város polgármesteri hivatalának MONT irodája közli hogy április hó folyamán a légvédelmi tanfolyamokat a következő sorrendben tartják meg.

- Április 1-én A kezdőbetűsök.
- Április 2-án B kezdőbetűsök.
- Április 3-án C és D kezdőbetűsök.
- Április 4-én E és F kezdőbetűsök.
- Április 5-én G kezdőbetűsök.
- Április 6-án H kezdőbetűsök.
- Április 8-án I és J kezdőbetűsök.
- Április 9-én K kezdőbetűsök.
- Április 10-én L kezdőbetűsök.
- Április 11-én M kezdőbetűsök.
- Április 12-én N kezdőbetűsök.
- Április 13-án O kezdőbetűsök.
- Április 15-én P kezdőbetűsök.
- Április 16-án R kezdőbetűsök.
- Április 17-én S kezdőbetűsök.
- Április 18-án T és U kezdőbetűsök.
- Április 19-én V kezdőbetűsök.
- Április 20-án Z kezdőbetűsök.

A légvédelmi tanfolyamokat a fenti napokon délelőtt 9 órától 11 óráig tartják a Katolikus Kőr nagytermében. A tanfolyamon való részvétellel kötelező a város minden lakosára 7 évtől 60 évig, azoknak a kivételével, akikre a légvédelmi törvény 6-ik és 7-ik szakasza vonatkozik. Akiknek gázálarcra van, az álarcot vigyék magukkal a tanfolyamra, a kitűzött időben jöjjenek, mert az ajtókat bezárják, hogy a későn érkezők ne zavarják az előadást. Mindenki hozza magával légvédelmi könyvecskéjét és a szelvényre vezesse rá a könyvecske számát. Azok ellen, akik a légvédelmi tanfolyamokon nem vesznek részt, a légvédelmi törvény intézkedései alapján szigorú eljárás indul.

Szinnyei-Merse Pál húsz éve halt meg

Nagyváradon kezdett pikturát tanulni az impresszionizmus nagy magyar mestere. Az itteni premontrai gimnáziumban érettségizett Szinnyei-Merse Pál

A hatvanas évek elején a nagyváradai premontrai főgimnázium növendéke volt Szinnyei Merse Pál, a sárosmegyei főispán fia. A körösparti város a szabadságharc utáni idők álmát aludta még. Az utcákon petróleumlámpák égtek esténként, a polgárság visszavonult úriházaiba s a zene, az irodalom is csak lassan foglalta el méltó helyét. A zenének hódoltak a legtöbben, zongora és hegedű gyakran hangzott ki a zealugáterek mögül, ahol bieder-mayer-bütorok között pihenték ki napi munkájukat a hivatalnok, kereskedő és a fejlődő iparosoztály férfiai. A vidéki zentri néha bejött a városba egyet-egyet mulatni, s ha jó termés volt, megfőttette a felesége vagy leánya arcképét Mezey Lajossal, az ügyeskező festőművészrel, aki rajzatanárkodott is a városban.

Megismerkedett Mezeyvel a diák Szinnyei Merse Pál is és a szolid naturalista képek festője csakhamar felfedezte, hogy a jernyei földesúr fiában igen nagy piktori tehetség lappang. Amikor Szinnyei Merse Pál 1864-ben leérettségizett a váradai premontrai gimnáziumában, Mezey Lajos biztatására a sárosmegyei főispán a müncheni művészeti akadémiára íratta a fiát, ahol Strähuber, Auschnitz és Wagner Sándor voltak a mesterei.

A hatvanas évek végén és a hetvenes évek elején a magyar művészetben még a bieder-mayer romantikája és a történelmi képek korszaka uralkodott. Barnás tónus dominált a képeken s Ligeti Antal, Lotz Károly, Keleti Gusztáv, Brodszky Sándor tájképei is inkább emlékeztettek a zenélő-órák képeire, mint a napsugaras, szabad természetre. A történelmi festményekben az elnyomatás korszaka alatt menekült a múltba a magyar művészek lelke s a borongást csak nehezen váltotta fel a felszabadulás frissebb levegője. Szinnyei Merse Pál Münchenben, majd Bécsben és Pesten megismerkedett a kor nagyobb művészeivel. Munkácsy, aki körülbelül kortársa is volt, hamarabb világhírűvé lett műveivel, de sohasem volt a modern piktúrára olyan korszakos jelentősége, mint Szinnyeinek.

1868-ban festette első nagyobb képét, a „Faun és nimfát.“ Ezen még érzik kissé a müncheni iskola s a Bécsből áradó Makart-szellem. Amde Piloty biztatására már 1865-től foglalkozott a szabadban való festéssel s egyre nagyobb örömmel és esodálkozással figyelte meg a napsugár színbontó hatását és a fény játékeit. Tudta, hogy az a hisztorizmus, amit Székely Bertalan, Liezennmayer Sándor, Than Mór, Madarász Viktor és Benezúr Gyula is kultiváltak, egyik ébrentartója volt a nemzeti öntudatnak, de azt is érezte, hogy színben, érzésben is magyar lehet egy festmény, ha nincs is rajta török háború vagy tetemrehívás. A realizmus követői: Munkácsy, Székely Bertalan, Feszthy Árpád, Bihari Sándor, Reskovits, Baditz Ottó képein is a műtermi beállítás érzete. Szinnyeinek pedig az illatos fű, a lombkoszorús fa, a zöldelő domb, virágos rét voltak az életető elemei.

1867-ben híre ment Münchenbe is a párizsi világiállítás sikerének, két év múlva pedig Münchenben láthatta Coubert képeit s ezek döntő hatással voltak rá. Mostmár tudta, hogy helyes úton halad s nem törődött azzal, hogy művésztsárai sem értették meg törekvéseit s lemosolyogták. Megfestette a Madárdalt, a Ruhaszárítást, a Hintát, majd 1873-ban elkészült a — Majális. Huszonnyolc éves volt ekkor mindössze.

A ma már világhírű képpel akkor Szinnyei megbukott. Sem a közönség, sem a kritika, vagy kortársai, nem értették meg. A l'art pour l'art első magyar mesterét ez a bukás úgy elkedvetlenítette, hogy letette a palettát, megnősült és visszavonult jernyei birtokára gazdálkodni. 1882-ben aztán — részben családi okokból — Bécsbe költözött, ahol újból kedvet kapott a festésre: s csakhamar elkészült a Majális méltó utódával: a Pacsirtával. Ekkor már hangosak voltak a műtermek Courbet, Cezanne, Manet, Monet, Pissaró és Sissley neveitől. Ugy emlegették őket, mint az impresszionizmus első mesterait s hosszú évtizedeknek kellett elmúlni, míg Szinnyei eljutott az őt megillető elismeréshez; hiszen az impresszionisták csak 1874-ben léptek fel, őt pedig már egy évvel előbb.

Grippa Veszély!

Az első tünetek jelentkezésekor azonnal

ASPIRIN TABLETTÁT

csak a) Bayer (keresztrel)

1873-ban kinevezték az első impresszionista alkotásáért...

A XX. század elején végre megkapta Szinnyei Merse Pál is az elismerés koszorúit. 1905-ben a Képzőművészeti Akadémia igazgatójává nevezték ki s az maradt haláláig. 1907-ben Rippl Rónai és Ferenczy Károly társaságában megalapította a MIÉNK művészesoprotot, amely zárt egységével hosszú időn át szabott irányt a modern magyar piktúrának.

A nagy mester egészen 1919-ig dolgozott, tanított, alkotott. Akkor betegeskedni kezdett s visszavonult Jernyére, ahol 1920 tavaszán, szerető családi körében csendesen meghalt.

A Majális azonban ma is hirdeti alkotó zsenialitását s külföldi szakértők ezen a képen át igyekeznek megtalálni az utat — a magyar lélek megértéséhez.

H. Ö.

SZÍNHÁZ

„Dalol a Volga“ — Schreiber-Jenei operettje, a Szabadkay színtársulat bemutatásában

Bemutató előadás április 4-én csütörtökön este az oradeai színházban

Szabadkay színiigazgató vezetése alatt álló, Erdély második nagy operett-társulata, csütörtök este kezdi meg nagyváradai vendégjátékát a Mária királyné színházban. Szabadkay színtársulata eddig Marosvásárhelyen és Brassóban játszott és mind a két városban már az első este csatát nyert. Napról-napra fokozódó siker mellett zsufolt házak előtt a legjobb erőkkal mutatták be a legújabb operettet és amire még nem volt példa Brassóban, egyfolytában két hónapig játszott a társulat.

A legnagyobb sikert mégis Schreiber—Jenei nagyoperettjével a Dalol a Volga újdonsággal érték el és ez készítette az igazgatót arra, hogy minden más darabot levegyen műsoráról és tiz estén át csak a Dalol a Volga operettet adta.

Most erdélyi körutra indul a társulat és első állomása Nagyvárad, ahol az ünnepi nagy bemutató április 4-én csütörtökön este lesz, amikor is a Dalol a Volga Schreiber—Jenei nagyoperettje lesz műsoron több estén keresztül. A Dalol a Volga tökéletes nagy operett, muzsikája a békeidők hangulatát varázsolja elénk, szövege briliáns, zenéje ragyogó, kiállítás és rendezése fővárosi, úgyhogy egész biztos Nagyváradon is sorozatos zsufolt házak előtt fog színrekerülni ez a nagy-sikerű operett.

A főszerepeket Ürmössy Magda, Vojticky Elvira, Mátrai Rózi, Kun Edit, Sándor Ica, Kátana Böske, Jenei János, Szabadkay Miklós, Némethy István, Végh József, Harry Gyula stb. alakítják. A szólótáncokat Bébi Borsca a 7 éves csodagyerek, valamint Ürmössy Juci és Komáromi Attila táncolják. A megnagyobbított zenekart Schreiber Alajos vezényli.

A Dalol a Volga operett egyelőre csütörtökön, pénteken este 9, szombaton délután 6 és este 9, vasárnap délután 3 és délután 6, valamint kedden este 9 órakor van a színház műsorán mindenkor rendszer helyárrakkal.

DÉLUTANI ELŐADÁSOK OLCÓSÓ HELY-
ÁRAKKAL.

Szombaton délután 3 órakor Zerkovits nagy operettje a Csókos asszony, kedden délután 5 órakor pedig Kálmán Imre Csárdáskirálynője este 9, vasárnap délután 3 és délután 6, valamint kedden este 9 órakor van a színház műsorán mindenkor rendszer helyárrakkal.

Vasárnap délelőtt 11 órakor Matiné előadásban — Farkas Imre énekes, zenés, táncos operettje az Iglói diákok kerül színre teljesen új betanulásban, új beállításban szintén olcsó helyárrakkal.

A fenti előadásokra jegyek elővételben hétfőtől kezdődőleg már válthatók a színház baloldali elővételi pénztáránál naponta délelőtt 11—1-ig és délután 4—8-ig.

A VENDEGJÁTÉK MŰSORA:

Április negyedikén, csütörtökön este kezdi meg a Szabadkay-társulat operettegyüttese nagyváradai előadásait a következő műsorral:

Április 4. csütörtök este 9 órakor: Dalol a Volga. (Jenei János és Schreiber Alajos nagy operettje.)

Péntek este 9 órakor: Dalol a Volga. Szombat délután 3 órakor: Csókos asszony. (Operett. Olcsó helyárrakkal.)

Szombat délután 6 órakor: Dalol a Volga. Szombat este 9 órakor: Dalol a Volga.

Vasárnap délelőtt 11 órakor: matiné: Iglói diákok. (Teljesen új betanulással. Olcsó helyárrakkal.)

Vasárnap délután 3 órakor: Dalol a Volga. (Rendes helyárrakkal.)

Vasárnap délután 6 órakor: Dalol a Volga. (Rendes helyárrakkal.)

Vasárnap este 9 órakor: Román előadás. Hétfőn román előadás.

Kedd délután 5 órakor: Csárdáskirályné. (Olcsó helyárrakkal.)

Kedd este 9 órakor: Dalol a Volga.

— A fenti előadásokra jegyek elővételben válthatók hétfőtől kezdődőleg a színház baloldali elővételi pénztáránál naponta délelőtt 11—1-ig és délután 4—8-ig.

Kállay Miklós:

Báthory István

Balanyi György bevezető tanulmányával, térképpel, műmellékletekkel. — Árúfüzve 274 Lei, kötve 163 Lei.

Báthory István életének megőrzésére csak Kállay Miklós vállalkozhatott, ki Jókaira emlékeztető gazdag aradásu fantáziájával hiánytalanul átéli Báthory gazdag és szövevényes életének minden meglepő, új fordulatát. Olyan történelmi film pereg le előttünk, melynek minden jelenete új értékkel és felismeréssel gazdagítja a mai nemzedek életét.

Dante kiadás.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, MARCHIUS 31.

Rádió Románia és Rádió București. 9.30 Valóságos óra. Szentmise közvetítés a Patriarhátus székesegyházból. 11.30 A román rádiótársaság szimfonikus zenekarának hangversenye. Közvetítés az Atheneul Roman-ból. 13.00 Időjelzés, vizállásjelentés. 13.03 Grigoras Dinicu zenekara. 13.20 Időjelzés, látványosságok, művészeti, kulturális és sporthírek. 13.30 Grigoras Dinicu zenekara folytatja hangversenyét. 14.00 Hírek. 14.20 Grigoras Dinicu zenekara folytatja hangversenyét. 14.50 Vegyes közlemények. 15.00 Mezőgazdasági hírek és mezőgazdasági tanácsok. 15.15 Az állami úrja. 16.15 Katonai előkészítés híradója. 16.30 Szórakoztató zene (Hanglemezek). 17.15 A Munka és Jókendy szervezet órája. 18.15 Időjelzés, időjárásjelentés. 18.17 Katonazene. 19.00 A hét. 19.15 II. Károly király egyetemi ének. Vezényel Jon Marian. 19.45 Mihail Sadoveanu előadása. 20.05 Tavasz dalok. Énekel Petre Munteanu. 20.25 Constanta Badescu asszony énekel. 21.00 Róméo és Julia, operaelőadás. 22.10 Hírek, sporteredmények. 22.30 Az utca zenéje. Rádióra feldolgozta Horia Fortuna. 23.00—24 Táncczene. (Hanglemezek.)

Budapest I. 9 Ébresztő. Hanglemezek. 9.45 Hírek. 11 Egyházi ének és szentbeszéd a terézvárosi plébániatemplomból. A szentbeszédet Hauser Ignác erzsébetvárosi plébános mondja. 12.15 Evangélikus istentisztelet a Deák-terei templomból. Prédikál Magócs Károly püspöki lelkész. 13.20 Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 13.30 Budapesti Hangversenyzenekar. 14.45 Hírek. 15 Hanglemezek. 16 Gazdasággal és Mezőgazdasági Kiállításon. (Hangfelvétel.) 16.45 Bercesényi Irén és Gáspár Ilona cimbalomkettőse. 17.10 Magyar tánczene. 17.30 Magyarország—Svájc labdarúgómérkőzés közvetítése az Üllői-úti sporttelepről. Beszél Puhár István. 18.25 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 18.40 Műveltség és jólét. Horn József dr tanügyi főtanácsos előadása. 19.10 Bura Sándor cigányzenekara. 19.45 „Április bolondja.” Ráth-Végh István előadása. 20.15 Hírek. 20.25 Faragó György zongorázik. 20.55 Sporteredmények. 21 Wesselényi. Hangjáték három részben. 22.40 Hírek, sporteredmények, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10 Az Arizona Bank jazz-műsora 24 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20 Farkas Béla cigányzenekara. 1.05 Hírek.

Budapest II. Jazz-számok hanglemezeiről. 13.05 Rádiófőelő. 16.05 Szalonfőelő. 17.30 A 2. honvédegyalozozred zenekara. 21 Hírek, löversenyeredmények, hírek szlovák és ruszin nyelven. 21.25 Kerényi György énekel. 21.55 Gáspár Lajos cigányzenekara. 22.35 Időjárásjelentés.

HÉTFŐ, ÁPRILIS 1.

Rádió Románia és Rádió București. 12.00 Időjelzés, vizállásjelentés, gazdasági és egészségügyi tanácsok. 12.10 Victor Predescu zenekara. 15.20 Időjelzés, látványosságok, művészeti és kulturális hírek. 13.30 Tavasz keringők (hanglemezek). 14.00 Hírek. 14.30 Maria Tanase asszony énekel. 14.40 Fania Luca zenekara. 15.00 Vegyes közlemények. Rádió Románia. 19.00 Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02 Irodalmi kronika. 19.17 Erdei dalosmadarak. (Hanglemezek). 19.50 Hírek magyar nyelven. Rádió Románia és Rádió București 20.00 Jon Petrovici tanár előadása Jean Marie Guyau-ról. 20.20 Táncczene — Melody dzsessz. Énekel Sophie Gregor. 20.45 Hírek. 21.00 Híres zeneszerzők. Maurice Ravel zenei bemutató (hanglemezek). 22.10 Hírek, sporthírek. 22.30 Pásztorénekek, Alexandru Grozuta énekel. 22.50 Részletek Bach-műveiből (hanglemezek). 23.45 Hírek francia, német, angol és francia nyelven.

Budapest I. 7.45 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Hanglemezek. Utána: Etrend. 11 Hírek. 11.20 II. József magyar nevelője. Felolvasás. 11.50 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12 A IV. közigazgatási továbbképző tanfolyam megnyitása. Közvetítés a m. kir. belügyminisztérium disztermből. 13 Harangszó. Időjárásjelentés. 13.10 Haják Károly hegedű, zongorakísérettel. 13.40 Hírek. 13.55 Sidió-Manniger Angéla énekel, zongorakísérettel. 14.20 Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14.30 A rádió szalonzenekara. 15.30 Hírek. 15.45 Műsorismertetés. 16 Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17.15 Diákfőelő: Magyar művészet. 17.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 18.15 Részletek a Beszkárt Közművelődési Egyesület vidám műsorából. 19 A kijelentőlap. Vaszary Gábor vidám elbeszélése. 19.20 Hoenisch Guidoné sramli-zenekara játszik. 19.50 Javuit-e valóban a magyar munkás élete? Kovrig Béla dr egyetemi magántanár előadása. 20.15 Hírek. 20.25 Vidám egyfelvonásosok. 21.30 Mosolygó muzsika. 22.40 Hírek, időjárásjelentés, sporteredmények, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10 Toki Horváth Gyula cigányzenekara muzsikál. 24 Hírek német, olasz, angol, francia és esperantó nyelven. 24.25 Magyar és külföldi tánclemezek. 1.05 Hírek.

Budapest II. 19.20 Német nyelvoktatás. Szentgyörgyi Ede dr előadása. 19.50 Lovaszi Ferenc cigányzenekara. 21 Hírek, löversenyeredmények, hírek szlovák és ruszin nyelven. 21.25 A Kelet-tenger. Klenka János dr utirajza. Felolvasás. 21.55 Beethoven: Esz-dur vonósnégyes. Hanglemezeiről. 22.35 Időjárásjelentés.

KEDD, ÁPRILIS 2.

Rádió Románia és Rádió București. 12.00 Időjelzés, vizállásjelentés, gazdasági és egészségügyi tanácsadó. 12.10 Szórakoztató zene (hanglemezek). 13.20 Időjelzés, látványosságok, művészeti, kulturális és sporthírek. 13.30 Nagy énekesek (hanglemezek). 14 Hírek. 14.20 N. Cucu xilofonon játszik. 14.40 Román énekek és táncok. 15.00 Vegyes közlemények. Rádió Románia. 19.00 Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02 Orvosi krónika. 19.17 Gabriela Lupancea szopránénekesnő első fellépte a rádióban. 19.35 Teodor Lupu csellón és Teodor Rogalszki zongorán játszik. 20.00 Hírek magyar nyelven. Rádió Románia és Rádió București. 20.10 Dragomir Hurmuzescu előadása. 20.25 Valentina Cretoiu-Tassian asszony énekel a rádió szimfonikus zenekarának kísérettel. 20.45 Hírek. 21.00 Szimfonikus zenekar és a Carmen énekkar. 22.10 Hírek, sporthírek. 22.30 Sullivan zene (hanglemezek). 23.00 Részletek Bach-műveiből (hanglemezek). 23.45 Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Hanglemezek. Utána: Etrend. 11 Hírek. 11.20 Olajkutatás Venezuela öserdejében. Irta Virágh Bálint székesfővárosi mérnök. Felolvasás. 11.45 Divattudósítás. Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13 Harangszó. Időjárásjelentés. 13.10 Hanglemezek. 13.40 Hírek. 4.20 Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30 Mária Terézia I. honvédegyalozozred zenekara. 15.30 Hírek. 15.45 Műsorismertetés. 16 Arfolyamhírek, piaci és élelmiszerárak. 17.10 Asszonyok tanácsadója. Arányi Mária előadása. 17.45 Időjárásjelentés, hírek. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15 Lakatos Flóris és cigányzenekara. 18.40 A háziasszony szerepe a nemzeti gazdálkodásban H. Leisen Erzsébet előadása. 19.20 A magyar ló. Zichy János Géza gróf előadása. 19.50 I. Cervetto: C-dur szonáta. 2 Beethoven: 7 variáció Mozart egy témájára. 3. Schumann: Adagio és allegro. Hangfelvétel. 20.15 Hírek. 20.25 Az Operaház előadásának ismertetése. 20.30 Az Operaház előadásának közvetítése. Gioconda. Dalmú négy felvonásban. 20.25 A gyarmatok megosztása. Felolvasás. 22.15 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 23.20 Időjárásjelentés. Utána: A Rádió Szalonzenekara. 24 Hírek német olasz, angol és francia nyelven. 24.20 Rácz Béla cigányzenekara. 1.05 Hírek.

Budapest II. Ruszin hallgatóknak: 1. Balczky Emil ruszin költők verseiből ad elő. 2. Hanglemezek. 18.20 A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági főelője. 19.50 Francia nyelvoktatás. Garzó Miklós dr előadása. 20.30 Zola emlékezete. (Születésének századik évfordulóján.) Laczkó Géza előadása. 21 Hírek, füzetversenyeredmények, hírek szlovák és ruszin nyelven. 21.25 Magyar és külföldi tánclemezek. 22.20 Délszláv mondák, magyar hősök. Elekes Lajos dr előadása. 22.50 Időjárásjelentés. 22.55 Rácz Béla és cigányzenekara muzsikál. 23.25 Az Operaház előadásának ismertetése. (I. II. III. felvonás.) 21.30 Az Operaház előadásának közvetítése Gioconda.

Kövess engem

P. Lukács Mansvét O. F. M. missziós beszédei
I. II. Ara kötetenként 150 Lei és portó.
Megrendelhető kiadóhivatalunk utján.

Apróhirdetések

Lakás

szavanként 3 lei

2 szobás lakás

mellékhelyiségekkel kiadó azonnalra. Ugyanott 2—3 telek parcella eladó. Oradea-Nagyvárad, Str. I. Ciordas 38. szám.

Különbejárato

butorozott szoba azonnal kiadó. Érdeklődni Oradea-Nagyvárad, General Poetas-utca 21. (A Székesegyház háta mögött.)

Kiadó

május 1-re egyszobás, konyhás, mellékhelyiségekkel, szép szuiterin lakás. Oradea-Nagyvárad, Str. Ciorgariu 49-a.

Allást nyee

szavanként 2 lei

Elsőrendű varrónőket

j5 fizetéssel felveszünk Szent József varroda, București, Alea Năstăsescu No. 2. (Polonautca felé).

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Eladó

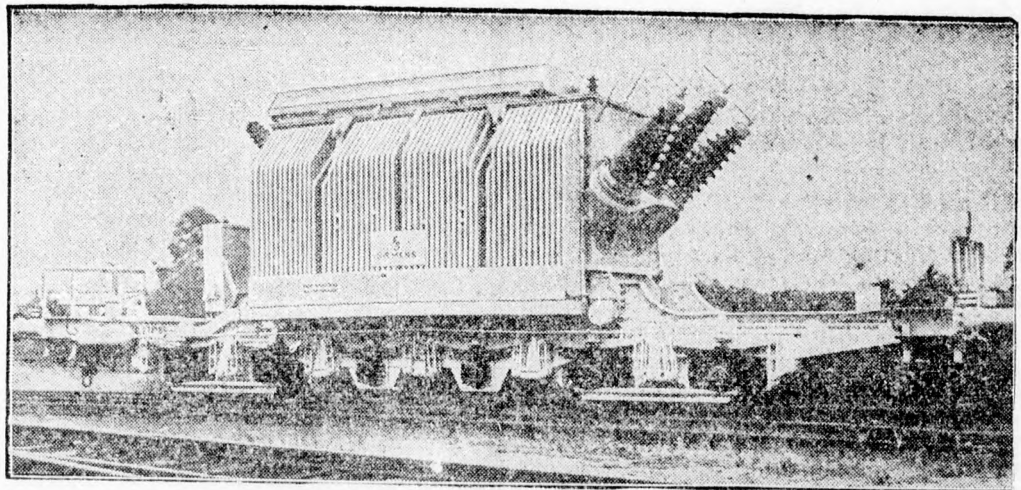
jókarban lévő, mély, modern gyermekkosci. Oradea-Nagyvárad, Str. Nicolae Zigre No. 12. Komendáns-réten.

Moldova-utcán

(Oradea-Nagyváradon) 3 szobás, fürdőszobás lakás. 2 hold szőlő, 300 gyümölcsfával, istálló, disznóhizlalda, stb. eladó. Telefon 25-63.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén
Oradea-Nagyvárad, II. Károly király-ut 5. szám.

CENZURAT

A Siemens művek új, 120.000 waltos hatalmas mozgó transzformátort készítettek Svédország számára. A transzformátor alváza kerekeken jár, úgy, hogy bárhova szállítható európai vasuti síneken, ahol hirtelen nagyobb áramfogyasztásra van szükség.